

Jaarverantwoording 2015

Jaarverslag 2015

Jaarverantwoording 2015

Inhoudsopgave

	Blz
Jaarverslag	
Voorwoord	5
1. Organisatie	6
1.1 Missie en visie: uitstekend onderwijs	6
1.2 Structuur organisatie en scholen	7
1.3 Governance	8
1.3.1 Wijziging schoolmanagementstatuten	8
1.4 Medezeggenschap	8
2. Bestuursverslag	9
2.1 Implementatie en monitoring Beleidsvisie	9
2.2 Onderwijskundige ontwikkelingen	9
2.3 Onderwijsprestaties	10
2.4 Leerlingen	12
2.4.1 Vavo-leerlingen	12
2.4.2 Voortijdig schoolverlaten (VSV)	12
2.4.3 Eerste Opvang Anderstaligen	13
2.5 Kwaliteitszorg	13
2.5.1 Afhandeling klachten	13
2.5.2 Kwaliteitsgelden VO en Prestatiebox	13
2.5.3 Veiligheid	14
2.5.4 Onderzoek Sint-Maartenscollege	14
2.6 Samenwerkingsverbanden	15
2.6.1 Onderwijs en zorg	15
2.6.2 Arbeidsmarkt en scholing	15
2.6.3 Educatieve Agenda Limburg	15
2.6.4 Techniekonderwijs	15
2.6.5 Master Evidence Based Innovation in teaching (MEBIT) en onderzoek	16
2.7 Verbonden partijen	16
2.8 Horizontale dialoog	16
2.9 Medewerkers	16
2.9.1 Deskundigheidsbevordering	17
2.9.2 Coaching	18
2.9.3 Vergoedingen	18
2.10 Huisvesting	18
2.11 Inkoop	19
2.12 ICT	19
2.13 Communicatie	19
2.14 Evaluatie functioneren College van Bestuur	19
3. Financieel Verslag	20
Samenvatting Jaarrekening	
3.1 Inleiding	20
3.1.1 Resultaatontwikkeling	20

3.1.2	Stelselwijziging: balans en vergelijkende cijfers	20
3.1.3	Kengetallen	20
3.2	Jaarresultaat 2015	21
3.3	Ontwikkeling operationeel resultaat 2015 ten opzichte van 2014	22
3.4	Ontwikkeling operationeel resultaat 2015 ten opzichte van begroting 2015	22
3.5	Toelichting resultaat personeel	23
3.5.1	Ontwikkeling aantal fte in 2015 ten opzichte van begroting	23
3.5.2	Ontwikkeling aantal fte in 2015 ten opzichte van 2014	24
3.6	Toelichting resultaat materieel in 2015 ten opzichte van begroting	24
3.7	Resultaat ten laste van bestemmingsreserves	24
3.7.1	Programma IOO	25
3.7.2	Transitiekosten Maastricht	25
3.7.3	SOP-gelden voor afschrijvingskosten implementatie NewBase	25
3.7.4	Vrije School Parkstad	25
3.7.5	Buma-gelden: Euro 3 mio	25
3.8	Balansposities	26
3.8.1	Liquide middelen	26
3.8.2	Eigen vermogen	26
3.9	Continuïteitsparagraaf	26
3.9.1	Gegevensset; algemeen	26
3.9.2	Resultaatontwikkeling	27
3.9.3	Balansprognose	28
3.9.4	Ontwikkeling aantal leerlingen en fte	28
3.9.5	Liquiditeitspositie	29
3.9.6	Toekomstige ontwikkeling huisvesting	29
3.10	Overige rapportages	29
3.10.1	Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem	29
3.10.2	Solvabiliteit en buffervermogen	30
3.10.3	Risicoparagraaf	31
3.10.3.a	Techniek Onderwijs Zuid-Limburg	31
3.10.3.b	Vereenvoudiging van de bekostiging	31
3.10.3.c	Ontwikkelingen Eerste Opvang Anderstaligen (EOA)	32
3.10.3.d	Passend Onderwijs	32
3.10.4	Treasury- en beleggingsbeleid	32
3.10.5	Horizontale verantwoording – de Belastingdienst	33
4.	Verslag Raad van Toezicht	34
5.	Samenstelling bestuur en directie	37
5.1	Raad van Toezicht	37
5.2	College van Bestuur	39
5.3	Centrale Directie	39
	Jaarrekening	41
	Overige gegevens	67
	Vaststelling en ondertekening van het jaarverslag 2015	70

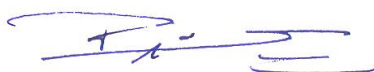
Voorwoord

In het verslagjaar is door de scholen van LVO verder handen en voeten gegeven aan het ten uitvoer brengen van de Beleidsvisie 2013-2017. Daarbij wordt de opdracht van het bieden van uitstekend onderwijs doorvertaald in enerzijds robuuste onderwijsopbrengsten en anderzijds het vernieuwen van het onderwijsaanbod. Dit laatste spitst zich in het bijzonder toe op het in toenemende mate bieden van maatwerk aan onze leerlingen en het bevorderen van contextrijk leren. De voortgang van beide aspecten - stevige onderwijsresultaten en onderwijsvernieuwing - wordt sinds het verslagjaar gevolgd met de LVO Beleidsmonitor, die een doorvertaling is van de Beleidsvisie 2013-2017 in concrete ambities en resultaten.

2015 stond eveneens in het teken van de kwaliteitszorg. Het waarborgen van een systematische en transparante kwaliteitsaanpak en -bewaking is een kerntaak van elke school en een wettelijke verantwoordelijkheid van het College van Bestuur als bevoegd gezag. In dit kader is, naast de reguliere instrumenten van interne en externe kwaliteitstoetsing, door het College van Bestuur een ronde langs de scholen gemaakt en zijn de ervaringen met de LVO-brede collegiale visitatie van het vmbo breed gedeeld. Een en ander zal in 2016 landen in een LVO kwaliteitsplan onderwijs.

Uiteraard staat of valt elke ambitie in het onderwijs met de inzet van deskundige, bevlogen en goed toegeruste docenten. LVO staat voor goed werkgeverschap en dat wordt ook gezien en gewaardeerd. Met het programma Investeren in Ontwikkeling van Onderwijs, dat in 2015 zijn tweede jaar in ging, gaan we nog een stap verder door substantiële middelen vrij te maken om extra docenten aan te trekken en te investeren in de persoonlijke ontwikkeling van ons onderwijzend personeel. Dit ter versnelling van onze onderwijsambities en ter verdere borging van onze onderwijsopbrengsten. Want onderwijs, dat is mensenwerk.

Het College van Bestuur bedankt alle medewerkers voor hun inzet in 2015 en de medezeggenschapsraden, de leerlingen en de ouders voor hun betrokkenheid bij de scholen.

André Postema
Voorzitter College van Bestuur

Ron Bonekamp
Lid College van Bestuur

1 Organisatie

Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO) is één van de grootste onderwijsbesturen van Nederland. 21 scholen¹ voor voortgezet onderwijs in de provincie Limburg, van Venray tot Nijswiller, vallen onder dit bestuur. Op ruim 30 locaties wordt onderwijs gegeven aan circa 29.000 leerlingen. Met ruim 3.000 personeelsleden is LVO één van de grootste werkgevers in Limburg. Als groot schoolbestuur is LVO verantwoordelijk voor een gedifferentieerd en kwalitatief hoogwaardig aanbod van voortgezet onderwijs in Limburg.

LVO behartigt en bevordert samenhangend en divers voortgezet onderwijs dat aansluit op het basisonderwijs, in het bijzonder in de provincie Limburg. LVO biedt het hele spectrum van voortgezet onderwijs: alle varianten van het vmbo tot en met het gymnasium. Van bijzonder tot openbaar onderwijs.

1.1 Missie en visie: uitstekend onderwijs

LVO zet zich in voor uitstekend onderwijs en scholen van alle schooltypes voor Limburgse leerlingen. De maatschappij verandert en LVO verandert mee. De komende jaren ligt het accent meer dan ooit op onze kerntaak: de kwaliteit van het onderwijs. LVO kiest ervoor om onderwijs te vernieuwen en kwaliteit te verhogen, zodat iedere leerling klaar is voor de maatschappij later. Dit betekent inzetten op maatwerk voor de individuele leerling, afgestemd op de behoeften van buiten, en persoonlijk onderwijs dat verschillen tussen leerlingen erkent en waardeert.

Maar ook inzetten op de medewerkers. Creativiteit, inzet en differentiatie zijn de sleutelwoorden voor zowel onderwijsgevend als onderwijsondersteunend personeel. Dít moet de kracht zijn van Limburgs Voortgezet Onderwijs en dít is wat LVO wil laten zien: onderwijskwaliteit, tot in de diepste vezel van de organisatie.

De hoofdopdracht van LVO is het leveren van onderwijs van aantoonbaar goede kwaliteit. Dit valt uiteen in drie delen:

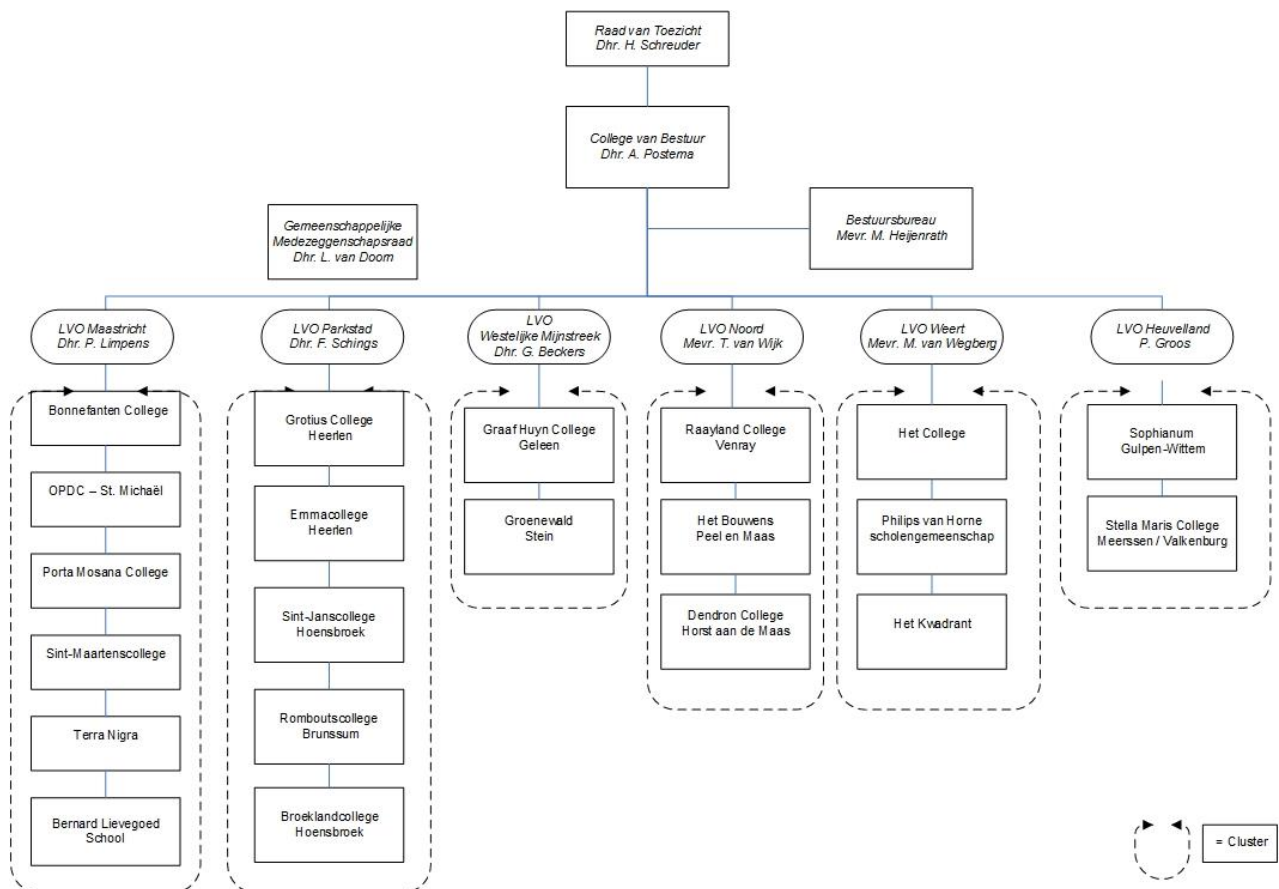
- Uitstekend onderwijs: tevreden leerlingen en ouders
- Onderscheidend werkgeverschap: tevreden personeel
- Onderwijs in de maatschappij: de maatschappelijke taak van LVO

¹ Deze 21 scholen vallen onder 17 BRIN-nummers. Het United World College Maastricht valt onder het BRIN-nummer van het Porta Mosana College.

1.2 Structuur organisatie en scholen

De LVO scholen zijn verspreid over heel Limburg maar zijn organisatorisch wel naar elkaar toegegroeid. Zo werken alle LVO scholen intensief samen in een cluster. De scholen uit regio Noord vormen sinds 1 mei 2015 eveneens een cluster. Het College van Bestuur (CvB) en het Bestuursbureau zijn gevestigd in Sittard. Het CvB overlegt regelmatig met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) over diverse onderwijsontwikkelingen. De Raad van Toezicht (RvT) bespreekt deze ontwikkelingen regelmatig met het College van Bestuur in verschillende overlegvormen.

Het organogram van LVO ziet er als volgt uit:

De LVO scholen werken vanuit de gezamenlijk vastgestelde missie maar hebben ieder hun eigen identiteit en cultuur. Hoewel LVO een grote organisatie is, wordt ons onderwijs kleinschalig aangeboden. Niet voor niets hanteert LVO hierbij het motto: grootschalig, maar kleinschalig. In een veilige omgeving ontdekken onze leerlingen hun talenten, onder begeleiding van deskundige docenten. Betrokken mensen die staan voor onderwijskwaliteit. Die er samen met ouders voor willen zorgen dat kinderen goed in hun vel zitten en het maximale uit zichzelf halen.

LVO heeft twee openbare scholen, namelijk het Grotius College in Heerlen en het Porta Mosana College in Maastricht. Over deze twee scholen hebben de betrokken gemeenten en het College van Bestuur op regelmatige basis contact.

1.3 Governance

Sinds 1 augustus 2015 kent de VO-raad een nieuwe Code voor Goed Onderwijsbestuur VO, die door de Algemene Ledenvergadering van de VO-raad is goedgekeurd. Naast de afspraken, die in de vorige code stonden, over (horizontale) verantwoording, openheid over beleid, integriteit en verantwoordelijkheden binnen de school, heeft de nieuwe code zes lidmaatschapseisen voor aansluiting bij de VO-raad opgenomen. Daarnaast kent de nieuwe code 47 richtlijnen voor goed bestuur. LVO past de code toe maar hanteert voor enkele richtlijnen, die het interne toezicht betreffen, het leg-uit-principe, namelijk voor de richtlijnen 28, 33 en 39. Voor de richtlijn 28 inzake evaluatie interne toezicht en 33 inzake functioneringsgesprekken met de leden van de Raad van Toezicht geldt dat deze niet volledig overgenomen zijn, maar voldoende geborgd door een verwijzing in artikel 3, lid 3 naar artikel 25 en een aanpassing in artikel 25 zelf van het Reglement Raad van Toezicht. Voor richtlijn 39 inzake het tegelijkertijd bekleden van functies geldt dat leden van de Raad van Toezicht 'in beginsel geen' deel uitmaken van het College van Bestuur in plaats van dat ze 'niet' deel uitmaken van het College van Bestuur, waarmee wordt aangesloten bij artikel 6 lid 6 van de statuten LVO (overbruggingsbepaling bij ontstentenis of belet College van Bestuur).

1.3.1 Wijziging schoolmanagementstatuten

De schoolmanagementstatuten zijn aangepast in 2015. In het schoolmanagementstatuut staat beschreven welke taken en bevoegdheden aan de locatiedirecteur (kunnen) worden overgedragen door de leden van de Centrale Directie, of rechtstreeks door het College van Bestuur. Het schoolmanagementstatuut is voor alle scholen gelijkloidend.

Het schoolmanagementstatuut is een logisch vervolg op het managementstatuut dat vanaf juli 2014 geldt. In dit managementstatuut staat beschreven welke bevoegdheden het College van Bestuur zelf uitoefent, welke taken en bevoegdheden het mandateert aan de Centrale Directie, en welke voorschriften hierop van toepassing zijn.

Locatiedirecteuren werken, bij het uitoefenen van de hun gemandateerde taken en bevoegdheden, volgens de kaders en (beleids-)richtlijnen die door het College van Bestuur dan wel de Centrale Directie zijn gesteld. De taken en bevoegdheden, die in het (school)managementstatuut worden gemandateerd aan de Centrale Directie of de locatiedirecteur, worden uitgeoefend namens het College van Bestuur.

1.4 Medezeggenschap

De medezeggenschap van LVO is georganiseerd volgens de wettelijke regels van de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS). De GMR van LVO zorgt ervoor dat de achterban, die bestaat uit ouders, collega's en leerlingen, mee kan denken over de koers van de scholen.

In 2015 is de GMR in grote lijnen in gesprek geweest over een aantal centrale thema's zoals:

- Goed werkgeverschap, Human Resources (HR)
- Het programma IOO (Investeren in Ontwikkeling van Onderwijs)
- Vaste benoeming voor werknemers, waar mogelijk
- Onderwijsontwikkeling
- Functioneren en structuur van de medezeggenschap

2 Bestuursverslag

2.1 Implementatie en monitoring Beleidsvisie

In het verslagjaar is door de scholen van LVO verder handen en voeten gegeven aan het ten uitvoer brengen van de Beleidsvisie 2013-2017. Daarbij wordt de opdracht van het bieden van uitstekend onderwijs doorvertaald in enerzijds robuuste onderwijsopbrengsten en anderzijds het vernieuwen van het onderwijsaanbod. Dit laatste spitst zich in het bijzonder toe op het in toenemende mate bieden van maatwerk aan onze leerlingen en het bevorderen van contextrijk leren. De voortgang van beide aspecten - stevige onderwijsresultaten en onderwijsvernieuwing - wordt sinds het verslagjaar gevolgd met de LVO Beleidsmonitor, die een doorvertaling is van de Beleidsvisie 2013-2017 in concrete ambities en resultaten.

2.2 Onderwijskundige ontwikkelingen

LVO heeft in de Beleidsvisie 2013-2017 centraal gesteld uit te gaan van de mogelijkheden van de leerling en van zijn behoeften. Al onze scholen hebben in 2015 op hun eigen manier gestalte gegeven aan de ontwikkeling de leerling meer maatwerk in het onderwijs te bieden. Zonder uitpuittend te zijn, maken we hier een opsomming van de prestaties van enkele van onze scholen.

Zo heeft het Bouwens van der Boijecollege het predicaat Excellente school ontvangen voor het vmbo, is het Stella Maris College gecertificeerd als Begaafdheidsprofielschool, heeft scholengemeenschap Philips van Horne het predicaat Technasium gekregen en is onder andere het Porta Mosana College een Vecon Business School geworden.

Het Bonnefantien College in Maastricht is het schooljaar 2015-2016 gestart met het voorbereidend hoger beroeps onderwijs (vhbo). Het vhbo vervangt het havo en legt de nadruk op het aanbieden van een optimale voorbereiding op het vervolgonderwijs in het hbo. Het vhbo-onderwijsprogramma begeleidt de leerlingen richting een hbo-startkwalificatie die aansluit bij de talenten en behoeften van de leerling.

In het verslagjaar is het LVO-brede programma IOO (Investeren in Ontwikkeling van Onderwijs) voortvarend voortgezet en zijn eerste onderwijskundige en veranderkundige resultaten zichtbaar. De scholen zijn met meer dan 63 innovatieve opdrachten aan de slag geweest en met meer dan 20 proeftuintjes gestart. Allemaal ten behoeve van ontwikkeling en innovatie in ons onderwijs. 226 medewerkers zijn hierbij direct betrokken geweest. Er is 31,35 fte aan extra IOO-docenten ingezet en 24,7 fte aan tijdelijke krachten.

Om innovatie te bevorderen wordt vanuit LVO ingestoken op een kaderstellende én ondersteunende rol. Kaderstelling betreft het bereiken van overeenstemming met de clusters en de scholen over een basisset van indicatoren van uitstekend onderwijs. Ondersteuning betekent dat er tijd en capaciteit geboden wordt. Daarnaast voorziet LVO in de veranderende behoefte aan fysieke voorzieningen die vernieuwingen en verbeteringen in het onderwijs met zich meebrengen. Daarin wordt samengewerkt met gemeentebesturen. LVO beoogt door middel van een aanbesteding toegang tot lesmateriaal te verschaffen dat differentiatie en maatwerk stimuleert. Hierbij spelen digitale en interactieve leermiddelen een steeds grotere rol. Het aanbod en gebruik van lesmateriaal moet daarmee flexibeler worden. Het proces van gunning en uitrol is in 2015 gestart en wordt voortgezet in 2016.

2.3 Onderwijsprestaties

Alle LVO scholen voldoen voor het basisarrangement aan de eisen van de Inspectie van het Onderwijs. Maar dit houdt niet in dat we niet nog beter willen presteren.

Samengevat heeft het merendeel van onze scholen voor het schooljaar 2014-2015 goede slagingspercentages ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Daar, waar er sprake is van scholen die hier negatief van afwijken, wordt er de komende jaren hard aan gewerkt om de slagingspercentages (weer) op of boven het landelijk gemiddelde te krijgen.

Alle scholen van LVO zijn aangesloten bij Scholen op de kaart, het vroegere Vensters voor verantwoording. Zo kunnen belangstellenden alle relevante informatie vinden over schoolbeleid, slagingspercentages per onderwijsstroom, aantal leerlingen en nog veel meer.

Voor de resultaten per school wordt verwezen naar scholenopdekaart.nl.

Examenresultaten LVO schooljaar 2014-2015									
LVO Noord									
School / locatie	aka*	lwt + vmbo-b	vmbo - b	vmbo - k	vmbo-g/t	mavo	havo	vwo/ atheneum	gym- nasium
	%	%	%	%		%	%	%	%
Dendron College			100	100	100		98	99	
Bouwens van der Boijecollege			100	100	100		80	93	
Raayland College	99		99	92	95		99	96	
* = arbeidsgekwaliceerd assistent									
LVO Weert									
School / locatie		lwt + vmbo-b	vmbo - b	vmbo - k	vmbo-g/t	mavo	havo	vwo/ atheneum	gym- nasium
	%	%	%	%		%	%	%	%
Philips van Horne SG						99,5	93,3	100	
Het College							92	95	100
Het Kwadrant	*		99	100					
*in totaal zijn 49 leerlingen van het praktijkonderwijs uitgestroomd. 5 ervan zijn opgestroomd naar een leerwerktraject of naar het vmbo. 28 zijn naar een beroepsopleidende leerweg (bol) gegaan. 15 hebben een arbeidskwalificatie behaald. 1 is naar een andere school voor praktijkonderwijs gegaan.									
LVO Westelijke Mijnstreek									
School / locatie		lwt + vmbo-b	vmbo - b	vmbo - k	vmbo-g/t	mavo	havo	vwo/ atheneum	gym- nasium
	%	%	%	%		%	%	%	%
Groenewald SG			100	98			82,4	86,7	
Graaf Huyn College			100	98,5			86	92	100

Vervolg examenresultaten LVO schooljaar 2014-201									
LVO Heuvelland									
School / locatie	aka*	lwt + vmbo-b	vmbo - b	vmbo - k	vmbo-g/t	mavo	havo	vwo/ atheneum	gym- nasium
	%	%	%	%		%	%	%	%
Sophianum SG	91		100	97	98		84,8	92,5	
Stella Maris College			100	91,6	98,6		93,3	97,9	
*=arbeidsgekwificeerd assistent									
LVO Parkstad									
School / locatie		lwt + vmbo-b	vmbo - b	vmbo - k	vmbo-g/t	mavo	havo	vwo/ atheneum	gym- nasium
	%	%	%	%		%	%	%	%
Emmacollege			90	92					
Broeklandcollege						94			
Romboutscollege						79	72	80	
Grotiuscollege						90	75	86	
Sint-Janscollege							78	95	
LVO Maastricht									
School / locatie		lwt + vmbo-b	vmbo - b	vmbo - k	vmbo-g/t	mavo	havo	vwo/ atheneum	gym- nasium
	%	%	%	%		%	%	%	%
Sint-Maartenscollege			92	98	95		78	85	100
Bonnefanten College			100	95	96		91	91	86
Porta Mosana			100	100	96		90	97	
Bernard Lievegoed School					93		91	75	
OPDC St. Michael					94				
Terra Nigra	100% geslaagden voor lascursus MIG/MAG NIL 1 (= officieel diploma) 30 leerlingen hebben een branchecertificaat behaald (hier is geen sprake van een diploma door het behalen van een examen)								

2.4 Leerlingen

In 2015 hebben de LVO scholen samen 28.666 bekostigde leerlingen, waarvan 5.747 in het eerste leerjaar. De krimp is in 2015 merkbaar op de scholen, terwijl op een enkele school het aantal leerlingen toeneemt, bijvoorbeeld op het Stella Maris College in Meerssen of de Bernard Lievegoed School in Maastricht. Het aantal leerlingen loopt de komende jaren sterker terug als gevolg van de bevolkingskrimp. Volgens de prognoses dalen de leerlingenaantallen per jaar gemiddeld met circa 2,5 procent. En dat betekent minder inkomsten. De kosten nemen daarentegen niet evenredig af. Onze schoolgebouwen blijven immers even groot en moeten onverkort onderhouden worden. LVO heeft in het verslagjaar hierop geanticipeerd door, bijvoorbeeld op het gebied van ICT, een efficiëncyslag te maken (zie verder 2.11). Ook zijn schoollocaties overgedragen aan de gemeente of klaar om overgedragen te worden (zie verder 2.9). LVO zal alert blijven op mogelijkheden voor kostenbesparing.

2.4.1 Vavo-leerlingen

Voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo) is gesubsidieerd onderwijs voor leerlingen die 18 jaar of ouder zijn. 16- en 17-jarigen kunnen ook deelnemen, als dat voor hen een passende vorm van onderwijs is. Het is toegankelijk voor leerlingen van vmbo-tl, havo en vwo. In het verslagjaar heeft LVO in totaal 201 vavo-leerlingen, waarvan er 133 geplaatst zijn bij ROC Leeuwenborgh. We werken ook samen met Gilde Opleidingen, Arcus College, Ster College, ROC Nijmegen en ROC Ter AA Helmond. De overige 68 leerlingen zijn geplaatst bij één van de genoemde opleidingsinstituten.

2.4.2 Voortijdig schoolverlaten (VSV)

In het convenant VSV is bepaald dat LVO fungeert als contactschool (coördineren en aanjagen) voor heel Limburg. Limburg is in dit kader opgedeeld in twee grote regio's: RMC 38, dat Noord- en Midden-Limburg omvat, en RMC 39 voor heel Zuid-Limburg. In RMC 38 is het aantal vsv-ers weer verder gedaald naar 1,6% in 2013-2014. Landelijk was het percentage vsv-ers 1,9%. Dit betekent dat RMC 38 een stuk onder het landelijk gemiddelde zit. In het voortgezet onderwijs bleef het aantal vsv-ers vrijwel gelijk, namelijk 0,5%.

In RMC 39 is er sprake van meer uitval. Deze regio kent ook meer sociaal-maatschappelijke problematiek. Toch is ook hier in de periode 2013-2014 het aantal vsv-ers gedaald van 2,2% naar 2%. Landelijk bedraagt het percentage uitval 1,9%. Ook hier blijft het aantal uitvallers in het voortgezet onderwijs vrijwel gelijk.

In 2015 is het convenant VSV met een jaar verlengd. De verschillende regio's hebben daarvoor bij het ministerie hun plannen ingediend. Dit is het laatste jaar van een periode van vsv-projecten, die in 2008 van start is gegaan. Het ministerie heeft onlangs besloten dat er een vervolg komt, echter op een andere wijze georganiseerd.

Op de website www.aanvalopschooluitval.nl/ van het ministerie van OCW is het instrument vsv-verkenner te vinden. Hier kan men op regioniveau en op schoolniveau zien hoe groot het aantal vsv-ers is.

2.4.3 Eerste Opvang Anderstaligen

In het kader van de Eerste Opvang Anderstaligen (EOA) wordt onderwijs gegeven aan allochtone leerlingen in de clusters LVO Maastricht, LVO Parkstad en LVO Weert. In 2015 hebben zich in totaal 606 leerlingen aangemeld. Het grote aantal heeft te maken met de vluchtelingenproblematiek die gedurende het verslagjaar in Europa speelde en nu nog speelt.

2.5 Kwaliteitszorg

Met de vaststelling van de Beleidsvisie 2013-2017 is de gemeenschappelijke focus van de LVO scholen bepaald: scholen met ambitie, met het vizier gericht op de toekomst. Uitstekend onderwijs en werkgever- en werknemerschap dat nog meer aansluit op de behoeften van de moderne samenleving en de specifieke ontwikkelingen in de provincie en de regio. Een gemeenschappelijke focus op bestuursniveau die tegelijk ruimte laat voor de schoolspecifieke inkleuring.

Om uitvoering te geven aan deze ambitie is het noodzakelijk om doelstellingen te concretiseren en waar mogelijk meetbaar en volgbaar te maken. Ook is het nodig om steeds op het daartoe geëigende bestuursniveau (bestuur, cluster, school, team/sectie, medewerker) die interventies te ontwikkelen en uit te voeren die nodig zijn om de doelstellingen te realiseren. Hiertoe is in de eerste helft van 2015 de LVO Beleidsmonitor op bestuursniveau ontwikkeld. Door gebruik te maken van eenduidige definities en eenzelfde minimale set van indicatoren, zijn resultaten, in de brede betekenis van het woord, tussen scholen vergelijkbaar zodat LVO scholen meer van elkaar kunnen leren.

De Beleidsmonitor is voor een deel gebaseerd op het actuele Toezichtkader van de Inspectie en het Sectorakkoord VO 2014-2017. In de Beleidsmonitor zijn ook LVO-specifieke indicatoren opgenomen zoals het succes van onze leerlingen in het vervolgonderwijs. In de tweede helft van 2015 is gestart met de schoolspecifieke invulling van de Beleidsmonitor waarbij scholen aan de monitor de onderwerpen en de daarbij passende indicatoren toevoegen die voor hun school als belangrijk en waardevol gelden. In 2015 is ook gestart met het verder eenvoudig toegankelijk en vergelijkbaar maken van de beschikbare datagegevens. Voor het College van Bestuur is de LVO Beleidsmonitor een belangrijk aanknopingspunt bij het gesprek over de onderwijskwaliteit op LVO scholen.

2.5.1 Afhandeling klachten

Als ouders klachten hebben over de school waar hun kind naar toe gaat, worden deze eerst op de school zelf in behandeling genomen en opgelost. Mocht dat niet naar tevredenheid verlopen, dan is er de mogelijkheid naar de Klachtencommissie van LVO te gaan. In 2015 heeft de Klachtencommissie van LVO zeven klachten ontvangen, voornamelijk van ouders en leerlingen. Daarvan werden er vier in behandeling genomen. Een klacht is ongegrond verklaard en drie klachten zijn deels gegrond en deels ongegrond verklaard. In alle gevallen heeft het College van Bestuur het advies van de Klachtencommissie opgevolgd en heeft zij geen verdere maatregelen hoeven treffen. Het aantal (behandelde) klachten is de afgelopen jaren redelijk stabiel gebleven. In 2013 ontving de Klachtencommissie 6 klachten (4 behandeld), in 2014 waren dat er 9 (5 behandeld).

2.5.2 Kwaliteitsgelden VO en Prestatiebox

Vanaf 2012 is de Prestatiebox van kracht. In het Bestuursakkoord VO, een convenant tussen het ministerie van OCW en VO-raad, zijn de prestatiedoelen van scholen voor 2015 vastgelegd, evenals

de maatregelen die de minister en staatssecretaris nemen om dit mogelijk te maken. De doelen van het convenant zijn het verhogen van prestaties van leerlingen, verbeteren van de onderwijskwaliteit en vergroten van de kwaliteit van leraren en schoolleiders. Overigens, iedere onderwijsorganisatie streeft dergelijke doelen normaliter al na, vanuit hun bestaande verantwoordelijkheden.

Om deze doelen te bereiken wordt vanuit het ministerie van OCW extra financiering beschikbaar gesteld via een zogenaamde Prestatiebox; middelen die overigens evengoed zonder label in de lumpsum terecht hadden kunnen komen. Aan de beschikbaarstelling van de extra middelen is een aantal voorwaarden verbonden. Zo is het in het bestuursakkoord aangegeven dat van de scholen wordt verwacht dat zij, vertrekkend vanuit hun eigen uitgangssituatie, context en profiel, in kaart brengen waar zij in 2012 stonden op de indicatoren uit het Bestuursakkoord. Vervolgens bepalen zij waar ze tot en met 2015 naartoe willen en kunnen groeien en hoe ze dat aan gaan pakken. Met de Prestatiemonitor meten scholen hoe ver ze zijn met het realiseren van de ambities en streefdoelen uit het Bestuursakkoord VO.

Vanaf 2012 hebben alle scholen van LVO deelgenomen aan de programma's 'School aan zet' en 'Opbrengstgericht werken' als vervolg op de Prestatiebox. In dit kader hebben de scholen met behulp van de Prestatiemonitor doelen voor zowel de korte als de lange termijn bepaald. Dit heeft geleid tot de ontwikkeling van de LVO Beleidsmonitor waarin de kwaliteit van onderwijs, personeel en financiën van LVO periodiek gemeten wordt. In 2015 is met behulp van deze monitor een nulmeting uitgevoerd. Deze nulmeting heeft ertoe geleid dat de LVO Beleidsmonitor op basis van de ervaringen is aangepast en ingezet gaat worden als een dynamische tool in de planning- & controlcyclus.

2.5.3 Veiligheid

Ook in 2015 is er door LVO gewerkt aan diverse veiligheidsthema's. Op locatieniveau zijn in dit kader met behulp van checklijsten diverse inventarisaties uitgevoerd. Voor de onderdelen die op basis van deze inventarisaties nog aandacht vragen, is per locatie of cluster een plan van aanpak opgesteld. Door de werkgroep veiligheid zijn in 2015 cursussen en workshops georganiseerd voor de medewerkers rondom veiligheid. Enkele voorbeelden hiervan zijn de cursussen voor vertrouwenspersonen, een informatiebijeenkomst met inspecteurs en een conferentie over het thema radicalisering. Over het thema sociale media zijn workshops georganiseerd voor de clusters. In 2015 heeft de werkgroep veiligheid een start gemaakt met het ontwikkelen van een sociale media protocol, dat begin 2016 zal worden afgerond.

2.5.4 Onderzoek Sint-Maartenscollege

In augustus 2015 werden LVO, en in het bijzonder de collega's en leerlingen van het Sint-Maartenscollege in Maastricht, opgeschrikt door de zelfgekozen dood van een docente. Daags na deze tijding verschenen er berichten in de media over vermeend pestgedrag jegens deze collega, die sinds 2012 wegens ziekte niet meer werkzaam was. Eerder onderzoek door de onafhankelijke klachtencommissie had geen aanwijzingen voor feitelijk pestgedrag opgeleverd. Niettemin heeft het College van Bestuur het initiatief genomen om het handelen van LVO als werkgever te laten toetsen door een externe onderzoekscommissie onder leiding van prof. dr. W. van Rhenen. Oplevering van het onderzoeksrapport is voorzien in 2016.

2.6 Samenwerkingsverbanden

2.6.1 Onderwijs en zorg

LVO is vertegenwoordigd in vijf samenwerkingsverbanden passend onderwijs. In het algemeen gesteld wordt binnen alle samenwerkingsverbanden steeds meer de verbinding gelegd met parallelle ontwikkelingen in de zorg, zoals de jeugdzorg, de participatiewet en vroegtijdig schoolverlaten. In het verslagjaar zijn positieve resultaten in verschillende samenwerkingsverbanden behaald als het gaat om het beperken van een verdere groei van het speciaal onderwijs en meer opvang van leerlingen in het reguliere onderwijs. Tegelijk roept deze ontwikkeling andere vragen op, zoals de belastbaarheid van docenten en schoolorganisatie in het reguliere onderwijs, het mogelijke verlies van deskundigheid en arbeidsplaatsen binnen het speciaal onderwijs en de financiering van, voor specifieke doelgroepen noodzakelijke, voorzieningen binnen de (sub-)regio. Vragen die gesteld worden tegen een achtergrond van dalende inkomsten als gevolg van de landelijke verevening. Een intensieve samenwerking tussen vele partijen, zowel onderwijs als overheid, is noodzakelijk om hier een antwoord op te kunnen geven.

2.6.2 Arbeidsmarkt en scholing

LVO is actief op het gebied van opleiding en de arbeidsmarkt. Niet alleen is LVO penvoerder van de provinciale samenwerking met partners, zowel uit het voortgezet onderwijs als het hoger onderwijs, op het vlak van arbeidsmarktknelpunten. Ook bij de Academische Opleidingschool Limburg (AOSL), bestaande uit alle vo-besturen, Fontys, Universiteit Maastricht en Open Universiteit, verzorgt LVO de penvoering. AOSL is vooral gericht op een goede aansluiting tussen de opleiding van docenten en de beroepsmogelijkheden in het voortgezet onderwijs. LVO is voorzitter van het bestuurlijk overleg AOSL. Het is van belang om leerlingen te interesseren voor het lerarenvak. Sinds een paar jaar worden hiertoe speciale informatiedagen georganiseerd voor vwo-leerlingen. In november 2015 is er in dit kader een derde tranche leerlingen bij elkaar geweest.

2.6.3 Educatieve Agenda Limburg

Sinds 2014 kent Limburg een samenwerking van alle onderwijsinstellingen in de provincie, van primair onderwijs tot en met universitair onderwijs. Deze samenwerking draagt de naam Educatieve Agenda Limburg. Ook in 2015 vertegenwoordigde LVO het Limburgse voortgezet onderwijs in de stuurgroep.

2.6.4 Techniekonderwijs

Van belang voor de Limburgse arbeidsmarkt is het techniekonderwijs. De laatste jaren is de samenwerking tussen voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en bedrijfsleven verbeterd. In de twee samenwerkingsverbanden, Techniek Onderwijs Zuid-Limburg en Technieketen Noord- en Midden-Limburg, zijn alle LVO scholen met een technische beroepsopleiding actief. De samenwerkingsverbanden zijn gericht op een betere aansluiting van het techniekonderwijs op de wensen van het bedrijfsleven en een groei van het aantal leerlingen die techniekonderwijs volgen. LVO participeert in beide bestuurlijke overleggen. In 2015 zijn Noord- en Midden-Limburg gestart met de implementatie van het vernieuwde techniekonderwijs. In augustus 2016 wordt de eerste fase in praktijk gebracht in Zuid-Limburg

2.6.5 Master Evidence Based Innovation in teaching (MEBIT) en onderzoek

Onderzoek krijgt binnen het onderwijs een grotere betekenis. Een aantal LVO docenten die aan de Universiteit Maastricht de MEBIT-opleiding afgerond hebben en die onderzoek hebben gedaan, zijn het afgelopen jaar verschillende keren bij elkaar geweest om aan dit thema verdere vorm en inhoud te geven.

2.7 Verbonden partijen

LVO inventariseert jaarlijks de juridische status van haar gelieerde partijen. Uit de inventarisatie is gebleken dat er geen sprake is van verbonden partijen.

2.8 Horizontale dialoog

In het verslagjaar heeft het College van Bestuur met een groot aantal externe stakeholders overleg gevoerd over de doelstellingen, het beleid en de prestaties van LVO en haar scholen alsmede de wensen en verwachtingen van deze stakeholders hieromtrent. Dit betroffen onder andere:

- Ouders: dit is primair een aangelegenheid van de scholen, via de ouderraden en de oudergeleding in de medezeggenschapsraden. Voor het College van Bestuur vindt dit geformaliseerd plaats via de oudergeleding in de GMR.
- Collega-schoolbesturen: via het lidmaatschap en actieve deelname in de diverse organen van de VO-Raad, alsook via het lidmaatschap van het Limburgs Besturen Overleg. Voorts vindt consultatie van collega-schoolbesturen plaats in het kader van periodieke RPO-wijzigingen.
- Gemeenten: met elk van de gemeenten waarin LVO scholen heeft is er sprake van periodiek overleg tussen het College van B&W, in het bijzonder de portefeuillehoudende wethouders onderwijs en huisvesting, en het College van Bestuur.
- Provincie Limburg: met het College van Gedeputeerde Staten is sprake van periodiek overleg, in het bijzonder met de portefeuillehoudende gedeputeerden onderwijs, economie en arbeidsmarkt.
- Bedrijven en organisaties: zowel in Midden- en Noord Limburg als in Zuid-Limburg zijn diverse overlegtafels ingericht om de onderwijsinspanningen van de LVO scholen af te stemmen met het in de toekomst afnemend beroepenveld.

2.9 Medewerkers

In 2015 werken er bij LVO in totaal 3.205 medewerkers (2.668 fte), waarvan er 2.396 docenten (1.965 fte) zijn. Door de dalende leerlingenaantallen hebben de scholen minder onderwijsgevenden nodig. De vraag naar docenten blijft door de vergrijzing echter toenemen.

Aan de leeftijdsopbouw van onze medewerkers is duidelijk zichtbaar dat er sprake is van vergrijzing. Er dreigt in de nabije toekomst een tekort aan (eerstegraads) docenten te ontstaan. LVO anticipeert op deze ontwikkeling door een groep tweedegraads docenten op te leiden tot eerstegraads docenten.

Leeftijdscategorie	Gegevens	
	fte	AANTAL
<21	1	3
21-25	115,4	161
26-30	275,7	325
31-35	280,4	325
36-40	226,6	272
41-45	238,4	288
46-50	285,1	346
51-55	366,7	443
56-60	496,7	582
61+	382,1	460
Eindtotaal	2.668,1	3.205

Zoals in paragraaf 2.2 reeds beschreven, is in het verslagjaar het programma IOO voortgezet. In dat jaar is 31,35 fte aan extra IOO-docenten ingezet en 24,7 fte aan tijdelijke krachten.

In 2015 bedroeg het verzuimpercentage 4,85%. Dit is een verslechtering van 0,11% ten opzichte van 2014. De dalende trend stagneert hiermee. Opgesplitst in OP en OOP is het verzuimpercentage voor LVO respectievelijk 4,77% en 5,23%. De LVO clusters hebben aandacht voor re-integratie trajecten op de individuele scholen. Landelijk is het ziekteverzuim in het voortgezet onderwijs in het kalenderjaar 2014 gedaald van 5,0% tot 4,9% bij het onderwijzend personeel (OP) en van 5,4% tot 5,1% bij het onderwijsondersteunend personeel (OOP).

Jaar	Medewerkers (fte)	Medewerkers (personen)	Verzuim	Verzuimpercentage
2011	2785,98	3353	47,70	5,42%
2012	2682,64	3251	47,77	5,35%
2013	2562,56	3137	48,01	4,85%
2014	2646,30	3195	46,58	4,74%
2015	2668,14	3205	47,13	4,85%

2.9.1 Deskundigheidsbevordering

LVO heeft in het verslagjaar niet alleen aandacht besteed aan deskundigheidsbevordering van individuele docenten, maar ook aan management- en teamontwikkeling. In 2015 is gestart met coaching in de praktijk, waarbij medewerkers gecoacht werden in het voeren van gesprekken. In 2016 zal dit voortgezet worden in de verschillende clusters.

In het kader van het programma IOO hebben in het schooljaar 2014-2015 ruim 100 docenten een beroep gedaan op beschikbare studiefaciliteiten. Het betreft hier scholing met betrekking tot onderwijsbevoegdheden (33 docenten voor een 1ste graad, 37 docenten voor een 2de graad) en persoonlijke ontwikkeling

Verder ontmoeten de besturen voor voortgezet onderwijs elkaar regelmatig in het Limburgs Besturen Overleg. Een belangrijk resultaat van dit overleg is de samenwerking op het vlak van scholing van huidig onderwijspersoneel. Met verschillende opleidingen, verdeeld over Nederland en zelfs Vlaanderen, is een uitgebreid scholingsaanbod ontwikkeld, dat aansluit op de behoeften van medewerkers en (toekomstige) vraag vanuit de scholen.

2.9.2 Coaching

LVO vindt de begeleiding van docenten belangrijk. Docentbegeleiders zijn getraind om startende docenten beter te kunnen volgen en te begeleiden in hun ontwikkeling. In het kader hiervan is er in 2015 een opleiding geselecteerd die 12 medewerkers gaat opleiden tot gecertificeerd coach. Centraal hierin staan preventie en de begeleiding van docenten in hun ontwikkeling. Deze coaches zullen in de toekomst binnen LVO breed ingezet kunnen worden.

Alle medewerkers hebben in 2015 de mogelijkheid gekregen een loopbaanscan te doen om te kijken hoe ze hun loopbaan verder willen vormgeven.

2.9.3 Vergoedingen

In 2015 is in totaal een bedrag van € 731.260 bruto uitbetaald aan ontslag- en transitievergoeding. Dit is het resultaat van een toenemende accountability voor prestaties, resultaten en gedrag. Voor het beleid dienaangaande vindt toetsing plaats aan het wettelijk kader.

2.10 Huisvesting

Naast het regulier (groot) onderhoud aan onze schoolgebouwen is de unilocatie van het Bouwens van der Boijecollege gerealiseerd en kan het pand van het vmbo-college overgedragen worden aan de gemeente Peel en Maas. De verdere upgradering van de bestaande gebouwdelen zal in 2016 een vervolg krijgen.

Het voormalige pand van het Bonnefantten College havo/vwo aan de Tongerseweg, het oudste schoolgebouw (1909) binnen LVO, is overgedragen aan de gemeente Maastricht. In het cluster Maastricht heeft de inrichting van het vmbo-domein, gecentraliseerd in het Bemelerveld, verder gestalte gekregen.

In het kader van de Eerste Opvang Anderstaligen is speciale onderwijshuisvesting voorzien in de clusters LVO Maastricht, LVO Parkstad en LVO Weert. Gezien de groeiende toestroom van vluchtelingen verdient dit gepaste aandacht.

Leerlingenkrimp, veranderend (techniek)onderwijs, de veranderende rol van gemeenten, bekostigingsproblematiek en de nog sterkere focus van de scholen op het primaire proces zijn allemaal factoren die aansturen op verdere centralisatie van vastgoedbeheer.

2.11 Inkoop

De algemene (inkoop)voorwaarden van LVO zijn geactualiseerd en bijgesteld op de Aanbestedingswet 2012 en de bijbehorende Gids Proportionaliteit. Aanbestedingswetgeving die van toepassing is op het niveau van de stichting als juridische entiteit staat soms op gespannen voet met de inkoopactiviteiten die op de LVO scholen plaatsvinden. Evident aanbestedingsplichtige producten- en dienstenpakketten zijn inmiddels (Europees) aanbesteed. LVO zet zich er voor in om de komende jaren optimaal aan de aanbestedingsregelgeving te voldoen, dan wel gekozen afwijkingen hiervan toe te lichten. Over het verslagjaar heeft een tussentijdse LVO-brede bestedingsanalyse plaatsgevonden waaruit, met inachtneming van de contractvervaltermijnen van bestaande contracten, een centrale aanbestedingskalender voor 2016 en een gedeelte van 2017 is opgesteld.

2.12 ICT

Gedurende het verslagjaar is het project NewBase afgerond. Binnen LVO is ICT hiermee gestandaardiseerd en gecentraliseerd, met respect voor de identiteit van elke school. Het Bestuursbureau en alle scholen van LVO hebben nu de beschikking over een eigentijdse ICT-infrastructuur. Efficiency, een groot gebruikersgemak en moderne mogelijkheden voor het onderwijs zijn belangrijke resultaten van dit project. In 2016 zal de personele ICT-organisatie verder worden ingericht.

2.13 Communicatie

Zowel aan de interne als aan de externe communicatie is in 2015 gewerkt. Er is een nieuwe LVO website ingericht met actuele technische mogelijkheden. De website combineert met de verschillende sociale media en met de software voor externe nieuwsbrieven. Externe communicatie is hierdoor efficiënter en effectiever geworden. Ook is er een nieuw Intranet ingericht en uitgerold over bijna alle scholen. Interne informatiedeling is hierdoor verbeterd. Bovendien fungeert het Intranet als portaal naar andere ICT-programma's waar medewerkers mee werken. Ook hier gaan efficiëntie en effectiviteit hand in hand.

2.14 Evaluatie functioneren College van Bestuur

Het College van Bestuur heeft gedurende het verslagjaar zijn functioneren zowel extern als intern geëvalueerd.

Tijdens de jaargesprekken van de afzonderlijke leden van het College van Bestuur met (een delegatie van) de Raad van Toezicht is ingegaan op de appreciatie van de Raad van het functioneren van het College van Bestuur. Een en ander is vastgelegd in afzonderlijke jaargespreksverslagen. Tevens heeft het College van Bestuur op grond hiervan een set van gezamenlijke resultaatafspraken opgesteld.

Het College van Bestuur besteedt periodiek – als regel eens in de zes weken – aandacht aan zijn eigen functioneren. Dit betreft een appreciatie van de effectiviteit van het eigen functioneren, van het draagvlak en vertrouwen binnen de organisatie en van de relatie met de leden van de centrale directies, de medezeggenschap en de Raad van Toezicht. Tijdens deze bijeenkomsten is er ruimte voor collegiale feedback.

3 Financieel verslag

Samenvatting Jaarrekening

3.1 Inleiding

3.1.1 Resultaatontwikkeling

Over het boekjaar 2015 is een negatief exploitatieresultaat behaald ad € 6,4 mio ten opzichte van een begroot negatief exploitatieresultaat ad € 9,8 mio. Het exploitatieresultaat over 2014 bedroeg negatief € 2,2 mio.

In 2015 hebben zich de volgende ontwikkelingen voorgedaan die uiteindelijk hebben geleid tot een daling van het resultaat ad € 4,2 mio in 2015 ten opzichte van 2014.

De belangrijkste reden voor de daling van het resultaat in 2015 t.o.v. 2014 wordt veroorzaakt door de hogere kosten voor het programma IOO ad € 2,6 mio omdat medewerkers die in het najaar van 2014 zijn begonnen, in 2015 het hele jaar in dienst zijn geweest. Daarnaast is in 2015 een nieuwe lichting van dit programma begonnen. Verder zijn de kosten voor externe inhuur gestegen, voornamelijk om het nieuwe IT-platform, NewBase, te implementeren. De scholen zijn in 2015 overgegaan op NewBase.

Vanaf het najaar 2014 bestaat vanuit de cao de mogelijkheid om te sparen voor extra verlofrecht, uit hoofde van het zogeheten Levensfasebewust Personeelsbeleid. Deze regeling heeft tot hogere reserveringen geleid in 2015 ten opzichte van 2014 ad € 0,7 mio.

Ten opzichte van de hogere exploitatielasten stonden de ontvangsten van de Buma-gelden ad € 3 mio. Dit zijn gelden die vanaf 2015 worden ontvangen doordat huisvestingsmiddelen uit het gemeentefonds zijn overgeheveld naar het ministerie en deel uitmaken van de lumpsum vergoeding die LVO ontvangt.

3.1.2 Stelselwijziging: balans en vergelijkende cijfers

In 2015 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden voor de verantwoording van de voorraad schoolboeken. De kosten van de schoolboeken worden vanaf 2015 direct ten laste van het resultaat gebracht in plaats van activering als 'voorraad schoolboeken' waarover werd afgeschreven. Als gevolg van deze stelselwijziging zijn de vergelijkende cijfers over de afgelopen jaren aangepast en heeft een afboeking plaatsgevonden over het eigen vermogen per ultimo 2013 ad € 3,6 mio.

3.1.3 Kengetallen

Hierbij vindt u het overzicht van de kengetallen.

KENGETALLEN

omschrijving kengetal	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2015	2015	2014
bekostigd aantal leerlingen *)	28.666	28.707	28.955
aantal vestigingen	31	31	31
instroom leerlingen klas 1	5.747		5.938
gemiddelde bezetting (FTE's)	2.610	2.543	2.546
aantal BRIN-nummers	17	17	17
exploitatieresultaat (x € 1 mln.)	-6,4	-9,8	-2,2
verhouding eigen/totaal vermogen	49%	51%	51%
verhouding eigen vermogen/totale baten	29%	32%	33%
saldo liquiditeiten en financiële vaste activa (x € 1 mln.)	59,1	54,2	65,7
rijksbijdrage OCW / totale baten	90%	90%	90%
personele lasten / totale lasten	83%	82%	82%
materiële lasten / totale lasten	17%	18%	18%
personele lasten / aantal leerlingen	6.784	6.543	6.404
materiële lasten / aantal leerlingen	1.424	1.431	1.387

*) exclusief VAVO-leerlingen, inclusief UWCM-leerlingen

3.2 Jaarresultaat 2015

In de navolgende tabel zijn de realisatie- en begrotingscijfers samengevat.

EXPLOITATIEREKENING 2015 (in € mio)

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2015	2015	2014
(Rijks)bijdragen OCW	217,4	208,9	212,7
overige overheidsbijdragen	1,8	2,6	2,2
overige baten	9,6	7,6	8,3
Totale baten	228,8	219,1	223,2
personele lasten	194,5	187,8	185,4
afschrijvingen	7,3	7,9	6,2
huisvestingslasten	11,5	12,2	12,9
overige instellingslasten	22,0	21,0	21,0
Totale lasten	235,3	228,9	225,5
Saldo baten en lasten	-6,5	-9,8	-2,3
Saldo financiële baten/lasten	0,1	0,0	0,1
Saldo buitengewone baten/lasten	0,0	0,0	0,0
Totaal exploitatieresultaat	-6,4	-9,8	-2,2

Het exploitatieresultaat over 2015 is negatief € 6,4 mio, over 2014 was dit negatief € 2,2 mio.

De samenstelling van het exploitatieresultaat is als volgt:

Bedragen in € mio	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2015	2015	2014
Operationeel resultaat	-0,4	-0,2	2,9
Resultaat ten laste van bestemmingsreserves	-6,0	-9,6	-5,1
Exploitatieresultaat	-6,4	-9,8	-2,2

Bij het resultaat wordt intern een onderscheid gemaakt tussen operationeel resultaat en exploitatieresultaat. Het operationeel resultaat is het resultaat waar de scholen voor verantwoordelijk zijn in het kader van hun reguliere bedrijfsvoering.

Het verschil tussen operationeel en exploitatieresultaat betreft de kosten die ten laste van de bestemmingsreserves worden gebracht. Dit zijn kosten die scholen, na goedkeuring door het CvB, ten laste brengen van eerder gevormde bestemmingsreserves en dat gebeurt ook op centraal LVO niveau.

Hierna wordt de resultaatontwikkeling nader toegelicht.

3.3 Ontwikkeling operationeel resultaat 2015 ten opzichte van 2014

Het operationeel resultaat bedroeg over 2015 negatief € 0,4 mio, terwijl dit in 2014 positief € 2,9 mio bedroeg.

De daling van het resultaat in 2015 ten opzichte van 2014 met € 3,3 mio wordt grotendeels veroorzaakt door hogere personele lasten als gevolg van meer ingezette fte door een hoge instroom van leerlingen Eerste Opvang Anderstaligen (EOA). De hoge instroom van het aantal leerlingen EOA heeft zich voornamelijk voorgedaan na 1 oktober 2015, de peildatum voor de bekostiging. Het ministerie heeft besloten om voor 2016 maatwerkbekostiging te bieden voor EOA-leerlingen. Dit houdt in dat ook instroom na 1 oktober van deze leerlingen wordt bekostigd. De peildata hiervoor zijn per ultimo elk kwartaal. De bekostiging voor deze instroom ontvangt LVO dus in 2016.

Verder zijn de kosten voor inhuur van externen toegenomen, met name voor de implementatie van het IT-project NewBase. De personele lasten zijn ook gestegen als gevolg van de invoering van het Levensfasebewust Personeelsbeleid waarbij uren kunnen worden gespaard.

Daarnaast was het materieel resultaat lager als gevolg van hogere afschrijvingslasten door de toegenomen investeringen in hardware.

3.4 Ontwikkeling operationeel resultaat 2015 ten opzichte van begroting 2015

Het operationele resultaat over 2015 bedroeg negatief € 0,4 mio, terwijl het begrote operationele resultaat negatief € 0,2 mio bedroeg.

**Overzicht per resultaatonderdeel :
bedragen in mio**

	2015	2015
	<u>realisatie</u>	<u>begroot</u>
Personeel	-3,7	-1,1
Materieel	2,4	0,4
Eigen taken	0,4	0,0
Financiële baten en lasten	0,5	0,5
Operationeel resultaat	-0,4	-0,2

3.5 Toelichting resultaat personeel

Het lagere resultaat personeel ad € 2,6 mio is met name het gevolg van de hogere overige personele lasten onder andere door meer ingehuurd IT-personeel voor project NewBase: € 0,8 mio. Daarnaast waren de werkelijke kosten voor de WW € 0,8 mio meer dan begroot.

3.5.1 Ontwikkeling aantal fte in 2015 ten opzichte van begroting

Het gemiddeld aantal fte over 2015 bedroeg 2.610, begroot was 2.543.

Ten opzichte van de begroting zijn per saldo 67 fte meer ingezet in 2015. Hierna wordt de hogere inzet aangegeven in de clusters met een overschrijding van totaal 75 fte. In de overige clusters en voor het programma IOO is per saldo 8 fte minder ingezet dan begroot.

- Cluster Maastricht: het werkelijk aantal fte was 38 hoger dan begroot door niet herplaatsbare over-formatieve medewerkers en omdat meer medewerkers werden ingezet voor het transitieproject OOM. Daarnaast was het aantal EOA-leerlingen fors meer dan verwacht waardoor ook meer personeel is ingezet dan voorzien. Daarbij kwam ook dat de ratio's voor de EOA-klassen te gunstig waren geprognosticeerd.
- Cluster Parkstad: het werkelijk aantal fte is 16 meer dan begroot als gevolg van meer vervangingen door hoger ziekteverzuim van medische aard en herschikking in eerste helft van 2015 door ongunstige grootte van groepen in het schooljaar 2014/2015. Daarnaast was het werkelijk aantal leerlingen vanaf oktober 147 meer dan begroot, mede vanwege de groei van het aantal leerlingen Eerste Opvang Anderstaligen.
- Cluster Noord, Dendron en Raayland: het werkelijk aantal bedraagt 14 fte meer dan begroot vanwege foutieve inschatting van de bezetting. Dit negatieve verschil op de bezetting is grotendeels in de kosten gecompenseerd door een positief prijsverschil als gevolg van een te hoog ingezette gemiddelde personele last in de begroting.
- Westelijke Mijnstreek: het werkelijk aantal is 7 fte hoger dan begroot als gevolg van niet gerealiseerde mobiliteit en extra inzet van vervangingen.

Bij bovenstaande ontwikkeling van de toename van het aantal EOA-leerlingen geldt dat deze zich voornamelijk heeft voorgedaan na 1 oktober 2015, de peildatum voor de bekostiging. Het ministerie heeft besloten om voor 2016 maatwerkbekostiging te bieden voor EOA-leerlingen. Dit houdt in dat ook instroom na 1 oktober van deze leerlingen wordt bekostigd. De peildata hiervoor zijn per ultimo elk kwartaal. De bekostiging voor deze instroom ontvangt LVO dus in 2016.

3.5.2 Ontwikkeling aantal fte in 2015 ten opzichte van 2014

Het gemiddeld aantal fte over 2015 bedroeg 2.610* (2014 : 2.546*)

De stijging van 64 fte is voornamelijk het gevolg van het programma IOO (+58 fte) dat over het hele jaar 2015 is uitgevoerd, waarbij in het najaar een tweede lichter is begonnen. Het programma IOO is in het najaar 2014 van start gegaan.

* excl. medewerkers UWC Maastricht

3.6 Toelichting resultaat materieel in 2015 ten opzichte van begroting

Het resultaat materieel is € 2 mio beter dan begroot voornamelijk als gevolg van:

- Heuvelland: € 0,3 mio. Dit betreft het gevolg van het voorgenomen besluit om de locatie Nijswiller te gaan sluiten waardoor de onderhoudsvoorziening is vrijgevallen, maar ook de boekwaarde van het pand vervroegd is afgeschreven.
- Noord, Het Bouwens: € 0,7 mio. Wegens een uitgesteld besluit over het afstoten van de vmbo-locatie in Panningen zijn de hiermee gepaard gaande (deels eenmalige) begrote kosten voor afboeking pand en vrijval onderhoudsvoorziening in 2015 niet verantwoord. Dit zal nu gebeuren in het jaar van afstoting. Daarnaast heeft bij Het Bouwens een vrijval plaatsgevonden van de voorziening groot onderhoud ad € 0,2 mio als gevolg van gewijzigde onderhoudssystematiek en waren de kosten voor inrichting en verbouwing lager.
- Weert: € 0,4 mio. Lagere onderhoudskosten als gevolg van de geplande revitalisatie van scholengemeenschap Philips van Horne in 2016 en kostenbesparingen op energie en schoonmaak.
- Westelijke Mijnstreek: € 0,4 mio. Het betere materiële resultaat is het gevolg van lagere energielasten, beter exploitatieresultaat intern boekenfonds en te hoge begrote materiële lasten bij het Groenewald. Het beleid bij Groenewald voor het begroten van deze lasten is inmiddels aangepast.

Maastricht: € 0,5 mio. Dit betreft voornamelijk de lagere materiële uitgave voor het programma OOM. Naast deze betere resultaten zijn lagere materiële resultaten behaald bij, met name :

- Raayland: ad € 0,2 mio voornamelijk als gevolg van noodzakelijke aanpassingen in de voorziening groot onderhoud.
- Parkstad: ad € 0,4 mio als gevolg van aanpassing in de voorziening groot onderhoud, hogere kosten voor communicatie en PR en automatiseringskosten.

3.7 Resultaat ten laste van bestemmingsreserves

Het resultaat dat ten laste van de bestemmingsreserves wordt gebracht, bedraagt € 6,0 mio en betreft:

- Programma IOO: € 5,4 mio.
- Maastricht: € 2,1 mio waarvan € 1,7 mio voor het programma OOM die ten laste van het transitiebudget komen. Daarnaast € 0,4 mio vanwege extra lasten door onrendabele groepen in verband met de implementatie van OOM, waarvan de kosten ten laste komen van de bestemmingsreserve resultaat 2013.
- SOP-gelden: € 0,8 mio voor afschrijvingskosten implementatie NewBase.
- Parkstad: € 0,2 mio voor initiële kosten Vrije School.
- Overige clusters: € 0,1 mio.
- Eenmalige last vanwege stelstelwijziging voorraad schoolboeken: € 0,4 mio.
- Baten vanwege Buma-gelden: € 3 mio

3.7.1 Programma IOO

Het programma IOO staat voor Investeren in Ontwikkeling van Onderwijs. De looptijd van dit project bedraagt 4 jaar. Het project is in april 2014 gestart en zal worden afgerond op 1 augustus 2018.

Een belangrijke mijlpaal in 2013 was het vaststellen van de nieuwe Beleidsvisie 2013-2017. Waar in de voorgaande jaren vooral aandacht is besteed aan het financieel gezond maken van al onze scholen, is nu de focus verschoven naar de kwaliteit van het onderwijs. Het project IOO draagt, naast staand beleid en andere lopende projecten, bij aan het realiseren hiervan.

Binnen het project IOO ligt de focus op leren, ontwikkelen en innoveren. Dit op een manier die passend is bij de fase waarin de betreffende individu, dan wel de school, zich bevindt. Daarnaast zal bestaande kennis en kunde binnen LVO worden verbonden aan nieuwe ontwikkel- en innovatie-opdrachten, met als doel een beter (en gedeeld) resultaat en de verspreiding van deze kennis en kunde.

Binnen het project IOO wordt ingezet op:

- innovatieve opdrachten binnen de scholen
- het aantrekken van nieuwe docenten, de IOO-medewerkers
- persoonlijke ontwikkeling van zittende medewerkers

In het voorjaar van ieder jaar wordt, conform de LVO systematiek, een formatieplan IOO gemaakt dat onderdeel is van de totale programmabegroting. Dit betekent dat ook de afbouw van het programma IOO hierbij wordt betrokken om na te gaan hoe betreffende medewerkers deel kunnen gaan uitmaken van de reguliere bezetting en exploitatie.

3.7.2 Transitiekosten Maastricht

De transitiekosten hebben betrekking op het programma OOM (Onderwijs Ontwikkeling Maastricht) en betreffen de domeinvorming van vmbo, vhbo en vwo.

3.7.3 SOP-gelden voor afschrijvingskosten implementatie NewBase

Deze kosten betreffen de jaarlijkse afschrijvingskosten die gefinancierd zijn uit de SOP-gelden (School Overstijgende Projecten) voor de implementatie van NewBase, het nieuwe IT-platform.

3.7.4 Vrije School Parkstad

Dit betreffen de initiële kosten die samenhangen met de start van de Vrije School in Parkstad.

3.7.5 Buma-gelden: € 3 mio

Vanaf 2015 wordt een deel van de huisvestingsmiddelen uit het Gemeentefonds overgeheveld naar de personele lumpsum van het VO ook wel bekend als de Buma-gelden.

Deze informatie is bekend geworden nadat de begroting was opgemaakt waardoor de positieve gevolgen hiervan niet in de begrote cijfers zijn meegenomen. De overheveling van deze middelen brengt geen verdere verplichtingen met zich mee.

Deze gelden waren oorspronkelijk bedoeld voor de huisvesting. In dat kader heeft LVO onderzoek gedaan naar de staat van de gebouwen en de financiële verplichtingen die hieruit voortvloeien. Deze verplichtingen kunnen voortvloeien uit, mogelijk achterstallig, onderhoud, maar ook uit de verplichting

om te voldoen aan de NEN-normen die gehanteerd worden bij de teruglevering van de gebouwen aan de gemeenten in geval van afstoting. De strategische huisvestingsvisie is in voorbereiding. De hieruit voortkomende verplichtingen zullen in relatie worden gebracht tot de Buma-gelden. In het verlengde hiervan dienen deze gelden ook ter compensatie van het toenemend negatief materieel resultaat.

Vooruitlopend op bovenstaande, heeft het CvB besloten om de Buma-gelden centraal te reserveren als bestemmingsreserve.

3.8 Balansposities

VERKORTE BALANS PER ULTIMO (IN € MIO)

ACTIVA			PASSIVA		
	2015	2014		2015	2014
Materiële vaste activa	70,2	69,8	Eigen vermogen	67,2	73,5
Financiële vaste activa	8,5	9,1	Voorzieningen	17,5	18,2
Voorraden	0,0	0,0	Langlopende schulden	6,4	6,5
Vorderingen	7,1	8,0	Kortlopende schulden	45,3	45,3
Effecten	0,0	0,0			
Liquide middelen	50,6	56,6			
Totaal	136,4	143,5	Totaal	136,4	143,5

3.8.1 Liquide middelen

De liquide middelen bedragen per ultimo 2015 € 50,6 mio, per ultimo 2014 bedroeg dit saldo € 56,6 mio. De liquide middelen staan op spaarrekeningen en (kortlopende) deposito's.

3.8.2 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bedroeg per ultimo 2015 € 67,2 mio, per ultimo 2014 € 73,5

Het balanstotaal per ultimo 2015 bedroeg € 136,4 mio hetgeen betekent dat de solvabiliteit 49,3% bedraagt.

Van het eigen vermogen ad € 67,2 mio heeft € 49 mio betrekking op publieke bestemmingsreserves, het restant is de algemene reserve. De bestemmingsreserves zijn gericht zijn op vernieuwingsprojecten, kwaliteitsimpulsen voor onderwijshuisvesting en personeel. Verder zijn er reserves die worden aangehouden als gevolg van de uitgevoerde risicoanalyse.

3.9 Continuïteitsparagraaf

3.9.1 Gegevensset; algemeen

Deze paragraaf is toegevoegd aan het financieel verslag in het kader van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO) die is uitgebreid met een voorschrift dat voorziet in de opname van een zogeheten Continuïteitsparagraaf in het financieel jaarverslag.

Deze paragraaf richt zich op de verwachte exploitatieresultaten van de komende jaren en de ontwikkeling van de vermogenspositie. De getallen van de begrotingen in de komende jaren zijn gebaseerd op de kennis en inschattingen van toekomstige ontwikkelingen per 1 oktober 2015.

3.9.2 Resultaatontwikkeling

Samengevat ziet de hierboven aangegeven begroting 2016 en meerjarenraming er als volgt uit.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN (in € MIO)	Verslagjaar	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2015	2016	2017	2018	2019
Rijksbijdrage	217,4	211,2	207,8	202,9	198,2
Overige overheidsbijdragen en subsidies	1,8	2,0	1,7	1,6	1,5
Overige baten	9,6	8,4	7,8	7,5	7,4
Totale baten	228,8	221,6	217,3	212,0	207,1
Personeelslasten	194,5	186,7	179,6	172,5	165,2
Afschrijvingen	7,3	8,2	7,9	7,9	7,8
Huisvestingslasten	11,5	12,9	12,0	11,9	11,9
Overige lasten	22,0	21,1	20,8	20,4	19,9
Totale lasten	235,3	228,9	220,3	212,7	204,8
Saldo Baten en Lasten	-6,5	-7,3	-3,0	-0,7	2,3
Saldo financiële bedrijfsvoering	0,1	-0,1	-0,1	-0,3	-0,3
Saldo buitengewone baten en lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal exploitatieresultaat	-6,4	-7,4	-3,1	-1,0	2,0

Bij het resultaat maakt LVO een onderscheid tussen operationeel resultaat en exploitatieresultaat. Het operationeel resultaat is het resultaat waar de scholen voor verantwoordelijk zijn in het kader van hun reguliere bedrijfsvoering.

Het verschil tussen operationeel en exploitatieresultaat betreft de kosten die ten laste van de bestemmingsreserves worden gebracht. Dit zijn kosten die scholen, na goedkeuring door het CvB, ten laste mogen brengen van eerder gevormde bestemmingsreserves.

In de jaren 2016-2019 worden geconsolideerd voor LVO jaarlijks positieve operationele resultaten verwacht. Uit bovenstaand overzicht blijkt dat door de onttrekking uit de bestemmingsreserves, het exploitatieresultaat zich in de periode 2016–2019 ontwikkelt van negatief € 7,4 mio naar positief € 2,0 mio in 2019. Belangrijkste oorzaak hiervan is het programma IOO. Dit programma wordt afgebouwd en loopt af in 2018.

Verder wordt het exploitatieresultaat in 2016 negatief beïnvloed door kosten die ten laste van de bestemmingsreserves worden gebracht voor het programma OOM in Maastricht (dit betreft de laatste tranche) en eenmalige kosten voor achterstallig onderhoud. Daarnaast worden de Buma-gelden ad € 2,9 mio centraal gereserveerd en derhalve aan de bestemmingsreserves toegevoegd.

3.9.3 Balansprognose

VERKORTE BALANS (IN € MIO)	Verslagjaar 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Materiële vaste activa	70,2	86,1	83,5	83,5	83,2
Financiële vaste activa	8,5	10,6	10,0	9,3	8,6
Totaal vaste activa	78,7	96,7	93,5	92,8	91,8
Vorraden	0,0	6,0	5,7	5,3	5,1
Vorderingen	7,1	6,6	6,7	6,7	6,7
Liquide middelen	50,6	25,7	28,0	29,1	33,0
Totaal vlottende activa	57,7	38,3	40,4	41,1	44,8
TOTAAL ACTIVA	136,4	135,0	133,9	133,9	136,6
Eigen vermogen					
- Algemene reserve	14,4	18,2	19,6	19,0	18,9
- Bestemmingsreserve publiek	52,2	44,5	40,0	39,6	41,7
- Bestemmingsreserve privaat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Bestemmingsfonds publiek	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Bestemmingsfonds privaat	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Totaal eigen vermogen	67,2	63,3	60,2	59,2	61,2
Voorzieningen	17,5	17,2	18,3	19,2	20,0
Langlopende schulden	6,4	9,1	9,0	8,9	8,7
Kortlopende schulden	45,3	45,4	46,4	46,6	46,7
TOTAAL PASSIVA	136,4	135,0	133,9	133,9	136,6

3.9.4 Ontwikkeling aantal leerlingen en fte

KENGETALLEN	Verslagjaar 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Personele bezetting in FTE					
- Management/Directie	130	130	127	122	118
- Onderwijzend Personeel	1.965	1.917	1.804	1.720	1.644
- Overige medewerkers	516	513	495	484	476
Totaal	2.610	2.560	2.425	2.327	2.239
Leerlingenaantallen inclusief UWC	28.666	28.566	27.861	27.035	26.308

Voor de komende jaren wordt een daling van aantal leerlingen en fte verwacht als gevolg van de demografische ontwikkelingen. Het aantal leerlingen in 2019 (26.308) ten opzichte van 2016 (28.566) daalt met 8%.

De verwachting is dat het aantal fte in 2019 ten opzichte van 2016 daalt met 12,6%. Dit betekent dat het aantal fte sneller daalt dan het aantal leerlingen. Hierbij wordt bewaakt dat de onderwijsinzet voor de leerling binnen de scholen kan blijven gewaarborgd.

3.9.5 Liquiditeitspositie

Het saldo van de liquide middelen bedroeg per ultimo 2015 € 50,6 mio. De verwachting is dat dit saldo zich de komende jaren als volgt zal ontwikkelen:

2016 : € 31,0 mio

2017 : € 33,3 mio

2018 : € 34,4 mio

2019 : € 38,3 mio

De daling van de liquiditeitspositie is in belangrijke mate het gevolg van het investeringsprogramma in de huisvesting voor 2016. In de volgende paragraaf wordt dit toegelicht.

3.9.6 Toekomstige ontwikkeling huisvesting

De volgende projecten staan op het programma voor 2016:

- Heuvelland: dit betreft de realisatie van de unilocatie voor het Sophianum. De totale investering bedraagt € 7,1 mio en zal voor een bedrag ad € 3,5 mio worden gefinancierd uit een gemeentelijke bijdrage van de gemeente Gulpen-Wittem. Resteert derhalve een eigen investering ad € 3,6 mio.
- Noord: dit betreft de nieuwbouwfase 2 bij Het Bouwens. Inmiddels is fase 1 van de nieuwbouw van Het Bouwens succesvol afgerond. In vervolg op fase 1 wordt momenteel naar de didactische inrichting van de domeinen gekeken. Naast de effectiviteit van het onderwijs wordt met het werken in domeinen ook geanticipeerd op het bereiken van efficiency in de gebouwelijke inrichting. Om dit te kunnen realiseren, is uitvoering van bouwfase 2 noodzakelijk. In gezamenlijk overleg tussen de Centrale Directie van het cluster Noord, de locatiedirecteuren van Het Bouwens en het hoofd VFI is bepaald welke aanpassingen in dit kader minimaal noodzakelijk zijn en welke investeringen daarmee zijn gemoeid. Op hoofdlijnen gaat het om verbouwingen en verplaatsingen ten behoeve van de domeinen Science, Wereld en Kunst & Cultuur, de ondersteunende diensten, het studiehuis, de aula, de receptie/reproruimte en de personeelskamer.
- Weert: in het cluster Weert bestaat de investering grotendeels uit de revitalisatie van scholengemeenschap Philips van Horne ad € 6 mio.

3.10 Overige rapportages

3.10.1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Deze paragraaf gaat over risicoanalyse en de strategische omvang van het eigen vermogen.

Het thema risicomanagement is in het verslagjaar nadrukkelijk op de agenda gezet. Daartoe heeft begin 2015 een workshop plaatsgevonden die erop was gericht om risico's te inventariseren en de risicobeheersingsmaatregelen te bevorderen, hier een gezamenlijk beeld van te ontwikkelen en tot vaststelling te komen van benodigde financiële risicobuffers. In dat verband vormen het strategisch

formatiemanagement in relatie tot het programma IOO én het verkrijgen van inzicht in de actuele staat van de in gebruik zijnde onderwijslocaties per gemeente, belangrijke aandachtspunten.

Zo wordt de uiteindelijke afbouw van de inzet van de IOO-middelen en daarmee de indaling in de reguliere formatie, onder meer beheerst door de directe sturing op de (vrijwillige) afname van de personeelsformatie door middel van natuurlijk verloop. Gedurende het project vindt terugkoppeling en monitoring plaats via een periodiek bilateraal overleg tussen de projectleider en het lid van het College van Bestuur.

Daarnaast is in 2015 de notitie gemaakt 'opgave huisvesting 2015-2025' om zicht te krijgen op de status van de vastgoedportefeuille binnen LVO. Rekening houdend met de ontwikkeling van de leerlingaantallen en factoren als innovatie, duurzaamheid en flexibiliteit, kan een strategie worden ontwikkeld voor de huisvesting in de komende tien jaren.

In 2015 is een plan van aanpak ontwikkeld dat zorgt voor de borging van voldoende bestemmingsreserves voor het opvangen van geïdentificeerde risico's en specifieke bestemmingen (huisvesting, transitiebudgetten) en dat zorgt voor de beschikbaarheid van een buffervermogen van minimaal 20% van het vermogen (balanstotaal) ter dekking van onvoorziene risico's.

Het plan van aanpak voor de financiële sturing is tweeledig, namelijk:

1. Bewaken dat we voldoen aan 2 ratio's, solvabiliteit en liquiditeit, zoals die door de Inspectie worden vereist.
2. Zorgen dat we beschikken over een minimaal buffervermogen van 20% van het totale vermogen ter dekking van onvoorzienbare risico's.

3.10.2 Solvabiliteit en buffervermogen

LVO beschikt over een eigen vermogen dat bestaat uit bestemmingsreserves en een algemene reserve. Deze laatste bevat het minimale buffervermogen van 20% van het totale vermogen ter dekking van de onvoorzienbare risico's.

De solvabiliteit wordt bepaald door toetsing van het eigen vermogen aan de norm van 30% zoals die door de Inspectie is gesteld.

De berekende algemene reserve heeft aldus betrekking op het geprognosticeerde eigen vermogen volgens de begroting en meerjarenraming, minus de benodigde bestemmingsreserves. De benodigde bestemmingsreserves worden gevormd door componenten die jaarlijks worden geactualiseerd. Thans zijn dit:

- Huisvesting – achterstallig groot onderhoud
- Huisvesting – overdracht gebouwen naar gemeenten in geval van voorgenomen afstoting
- Transitiebudget Maastricht
- Resultaat kwantificering risicomanagement
- Programma IOO

Dit overzicht is niet limitatief; de bestemmingsreserves kunnen worden uitgebreid met benodigde gelden voor transities en/of andere projecten.

3.10.3 Risicoparagraaf

De jaarrekening, begroting en meerjarenraming omvatten de volgende risico's en onzekerheden.

3.10.3.a Techniek Onderwijs Zuid-Limburg

Voor het Techniek Onderwijs Zuid-Limburg (TOZL) wordt vanaf 1 augustus 2016 gestart met de zogeheten vakmanschapsroute. De financiële gevolgen die dit met zich meebrengt voor de bekostiging en personele inzet is gekoppeld aan de leerlingen.

3.10.3.b Vereenvoudiging van de bekostiging

Gedurende diverse jaren wordt door de VO-raad gesproken met het ministerie van OCW over de vereenvoudiging van de bekostiging. Inmiddels heeft dat geleid tot een model op hoofdlijnen waarvan de verwachte ingangsdatum (kalenderjaar) 2018 is. Het model ziet er op hoofdlijnen als volgt uit.

De vereenvoudiging van de bekostiging voegt vier geldstromen samen. Dit zijn (1) de personele lumpsum, (2) de materiële lumpsum, (3) de vergoeding voor schoolboeken en (4) de regeling 'vestigingen met spreidingsnoodzaak'. Aanvullende bekostiging, zoals de Prestatiebox, het leerplusarrangement, de eerste opvang anderstaligen en ondersteuningsbekostiging, is dus niet meegenomen.

Het nieuwe model kent de volgende parameters:

- Een bedrag per leerling in de onderbouw, en in de bovenbouw theoretisch.
- Een bedrag per leerling praktijkonderwijs, en in de bovenbouw praktijkgericht (V(M)BO).
- Een bedrag per vestiging.

Voor LVO betekent dit vanaf 2018, naar verwachting, een lagere bekostiging ad € 2,8 mio per situatie oktober 2015. In dit bedrag is nog geen rekening gehouden met de krimp en het hiermee gepaard gaande sluiten van vestigingen die leiden tot een lagere bekostiging. Naar verwachting worden drie vestigingen gesloten waardoor dit leidt tot een additionele lagere bekostiging van € 0,4 mio. Hiermee komt het totaalbedrag van de lagere bekostiging uit op € 3,2 mio.

Er wordt uitgegaan van een overgangsregeling van drie jaar, met vier kwarten als ritme. Voor de besturen die er op vooruit gaan betekent dit dat zij in 2018 een kwart van de toename in bekostiging ontvangen, in 2019 de helft en in 2020 driekwart. Voor de besturen die er op achteruit gaan, zoals LVO, betekent dit dat hun bekostiging in 2018 met een kwart van een totale afname verminderd zal worden, in 2019 met de helft en in 2020 met driekwart. In 2021 zullen de schoolbesturen het nieuwe niveau van bekostigen bereikt hebben.

Naar aanleiding van de brief die LVO namens de Limburgse schoolbesturen VO aan de staatssecretaris van het Ministerie van OCW heeft gestuurd inzake de voorgenomen nieuwe bekostiging, heeft op 25 mei 2016 een gesprek plaatsgehad met de directie VO op het departement. De directie VO heeft aangegeven onze zorgen, vervat in de brief, serieus te nemen en oog te hebben voor de specifieke opgaven voor krimpregio's, ook in relatie tot de effecten van een eventuele nieuwe bekostiging. Men buigt zich nog over 1) uitstel, 2) langere overgangstermijnen, 3) generieke compensatie, 4) specifieke compensatie of 5) een combinatie hiervan.

3.10.3.c Ontwikkelingen Eerste Opvang Anderstaligen (EOA)

De opbrengsten uit hoofde van de EOA kunnen een vertekend beeld geven van de reguliere bedrijfsvoering omdat :

- Een deel van de opbrengsten uit hoofde van de EOA deels eenmalig zijn.
- Voor de verantwoording van deze opbrengsten geschoven kan worden tussen de jaren.

Ter beheersing van dit risico zal de verantwoording van alle componenten die samenhangen met de EOA apart worden gevolgd.

Verder is bij de EOA het risico dat bij tussentijdse mutaties, in de betekenis van in- dan wel doorstroom in de periode tussen 1 oktober en 1 april (de peildata voor toekenning van subsidies), leerlingen onderwijs krijgen dat niet wordt bekostigd. Om dit te ondervangen is door het ministerie in 2016 maatwerkbekostiging ingevoerd met peilmomenten per ultimo van elk kwartaal.

3.10.3.d Passend Onderwijs

Vanaf schooljaar 2014-2015 is de wetgeving inzake passend onderwijs voor zware ondersteuning (VSO) ingevoerd. Vanaf 1-1-2016 valt de LWOO-/PRO-bekostiging ook onder de passend onderwijs systematiek. Voor LVO ontstaan hierdoor twee financiële risico's die beide te herleiden zijn op het niet realiseren van de bekostigde norm (% leerlingen) die door het ministerie van OCW op basis van de peildatum vastgesteld is.

Voor de zware ondersteuning geldt dat er meer tijd is om naar deze norm toe te werken omdat er sprake is van een afbouwende verevening. Voor de LWOO-/PRO-bekostiging geldt dit niet. Bij overschrijding van de middelen voor zware ondersteuning wordt de lumpsumbekostiging van de bij een samenwerkingsverband aangesloten scholen gekort. Bij overschrijding van de norm LWOO/PRO wordt dit als eerste bekostigd uit de overige middelen van het samenwerkingsverband. Als dit niet voldoende is, wordt het restant ook gekort op de lumpsum van de aangesloten scholen.

3.10.4 Treasury- en beleggingsbeleid

De uitvoering van het beleggingsbeleid gebeurt conform het Treasurystatuut dat elke 3 jaar wordt herzien, hetgeen in 2016 wederom zal plaatsvinden. In dit statuut zijn uitgangspunten geformuleerd voor de uitvoering en de wetgeving hieromtrent. De wetgeving betreft de Wet financiering decentrale overheden (Fido) en de Wet regelgeving uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo).

Het beleggingsbeleid is erop gericht om de liquiditeitspositie voor zowel de korte als lange termijn te waarborgen. Voor de beschikbare liquiditeiten is de doelstelling om een optimaal renteresultaat te realiseren waarbij risico's tot een minimum beperkt worden. Vanuit die optiek worden de beschikbare liquiditeiten aangewend om rentebaten te genereren vanuit spaarrekeningen en deposito's die op korte termijn beschikbaar zijn.

Het College heeft zich afgelopen jaar de vraag gesteld wat wijs is voor het beheer van de liquiditeiten. Deze vraag is ontstaan door de lage rente die werd verkregen op de (spaar)deposito's. Het College heeft hiertoe externe adviezen ingewonnen, die als advies zijn voorgelegd in de vergaderingen van de Raad van Toezicht. Uit die discussies is niet gebleken dat een andere koers ingezet zou moeten worden voor het beheer van de liquiditeiten. Bovendien hebben de ontwikkelingen van de rente- en kapitaalmarkt het College hiertoe ook geen aanleiding gegeven.

3.10.5 Horizontale verantwoording – de Belastingdienst

Door LVO zijn afspraken gemaakt in het kader van het Horizontale toezicht met de Belastingdienst. Daarbij hebben de Belastingdienst en LVO afgesproken om elkaar regelmatig te informeren, waarmee intensieve controles achteraf kunnen worden voorkomen. Sleutelwoorden daarbij zijn transparantie, begrip en vertrouwen.

Er zijn eisen gesteld voor wat betreft het opzetten van een systeem van interne controle, het tijdig betalen van belastingen en het zo snel mogelijk indienen van aanvragen. In 2015 hebben enkele gesprekken met de Belastingdienst plaatsgevonden, onder andere over de uitwerking van de integratie van de werkkostenregeling in de administratie. Daarnaast heeft de Belastingdienst deelgenomen aan een interne audit die in een cluster werd uitgevoerd.

Het Horizontale toezicht met de Belastingdienst is een mooi voorbeeld hoe we met externe partners samenwerking opzetten, die aan beide zijden voordeel oplevert.

4 Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft tot taak integraal toezicht te houden op het beleid van het College van Bestuur en op de algemene gang van zaken in de Stichting. De Raad staat het College van Bestuur met raad en advies terzijde. In dat kader is de Raad belast met goedkeuring van de begroting, de jaarrekening, onderwijsbeleid en treasurybeleid. Daarnaast benoemt de Raad van Toezicht op voordracht van het College van Bestuur de externe accountant, die de controle van de jaarstukken van de Stichting verzorgt. De Raad van Toezicht voert een jaarlijks evaluatiegesprek met een afvaardiging van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) en een afvaardiging van het Directieoverleg.

In het verslagjaar heeft de Raad van Toezicht zeven keer vergaderd. In deze vergaderingen heeft de Raad een aanvulling op de gewijzigde statuten van Stichting LVO goedgekeurd. Ook is goedkeuring gegeven om te investeren in onderwijskwaliteit door het besluit het programma IOO voort te zetten. Tevens werden de nieuwe reglementen van de Raad van Toezicht en van het College van Bestuur vastgesteld. Strategische huisvesting is ook onderwerp van gesprek geweest, in het bijzonder de (geactualiseerde) portfolioanalyse en maatregelen om tot een betere aansturing van de uitvoering van het (groot) onderhoud te komen. Daarnaast is specifiek de overdracht van het gebouw Tongerseweg 135 in Maastricht aan de gemeente besproken en akkoord bevonden, alsook de investeringsaanvraag voor de unilocatie Sophianum in Gulpen. Er is aandacht geweest voor het functioneren van de medezeggenschap binnen LVO en de Klokkenluidersregeling is besproken en vastgesteld.

De Raad van Toezicht stelt verheugd vast dat de kwaliteit van het onderwijs in 2015 centraal is komen te staan in de behandelde onderwerpen.

De Raad van Toezicht heeft in het verslagjaar deelgenomen aan een workshop Risicomanagement. Naast het College van Bestuur, namen ook de voorzitters van de clusterdirecties en het MT hieraan deel. Deze workshop heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van een gezamenlijk beeld van risico's en risicobeheersingsmaatregelen die in het voortgezet onderwijs aan de orde zijn.

Ook heeft de Raad van Toezicht twee themabijeenkomsten bijgewoond. Eén daarvan had als thema Strategisch Personeelsmanagement. Leden van het MT van het Bestuursbureau hebben daar onder andere een toelichting gegeven op hun visie op strategische personeelsplanning. In de andere themabijeenkomst kwam het onderwerp Kwaliteitszorg aan de orde. Het College van Bestuur heeft in dit kader aan de Raad de resultaten van de LVO scholen gepresenteerd, de wijzigingen in het Inspectiekader, alsook zijn visie op de ontwikkeling van kwaliteitszorg en een LVO kwaliteitsbeleid besproken. Ook hebben vertegenwoordigers van het Bonnefanten College in Maastricht en van het cluster LVO Weert een presentatie gehouden over innovatie en onderwijsontwikkeling op hun scholen.

Tot slot heeft de Raad van Toezicht zich laten informeren over recente ontwikkelingen door de heer drs. G. Beijer, lid van de Board van het United World College Maastricht, en is de Raad bekendgemaakt met het nieuwe LVO Intranet.

De Raad van Toezicht heeft op 17 november 2015 het eigen functioneren als voltallige Raad besproken, het functioneren van de voorzitter en de afzonderlijke leden, alsmede gesproken over de agenda voor thematische RvT-besprekingen en het beleid van LVO.

De Raad van Toezicht heeft op 14 december 2015 het jaargesprek gevoerd waarin het functioneren van het CvB is besproken.

Twee leden van de Raad van Toezicht zijn benoemd tot auditcommissie, van wie er één voorzitter is. De auditcommissie adviseert gevraagd en ongevraagd de Raad van Toezicht over de rechtmatigheid en doelmatigheid van het financieel beheer en beleid van de stichting en de door de stichting in stand gehouden scholen. De auditcommissie is gedurende het verslagjaar viermaal bijeengekomen.

Gedurende het verslagjaar hebben zich geen wijzigingen in de samenstelling van de Raad van Toezicht voorgedaan. De samenstelling is zoals beschreven bij 4.1.

Meer informatie over

- de bezoldiging, zie Jaarrekening
- de hoofd- en nevenfuncties, zie 5.1, bladzijde 34
- het rooster van aftreden, zie 5.1, bladzijde 35

Overzicht van onderwerpen die in het overleg Raad van Toezicht 2015 of tijdens themabijeenkomsten aan de orde zijn geweest:

Meerjarenperspectief kwaliteit

- Monitoring Beleidsvisie LVO 2013-2017
- Strategische beleidsplanning
- Strategisch personeelsmanagement (themabijeenkomst)
- Kwaliteitszorg en kwaliteitsbeleid LVO (themabijeenkomst)
- Strategische huisvesting

Onderwijskwaliteit

- Evaluatie en voortgang project IOO
- Passend onderwijs
- Beoordelingen door Inspectie van het Onderwijs
- Resultaten LVO-scholen op basis van Inspectiekader
- Ontwikkelingen leerlingenaantallen LVO lange termijn
- United World College Maastricht
- Jaarverslag Klachtencommissie 2014

Governance

- Nieuwe Code Goed Onderwijsbestuur in het VO en aanpassing reglement RvT en CvB als gevolg daarvan
- Rooster van aftreden RvT en aanstaande vacatures
- Rapport Posthuma over het functioneren van de medezeggenschap binnen LVO
- Strategische interventies 2015-2016
- Regeling 'Melden vermoeden van een misstand' (Klokkenluidersregeling)
- Functioneringsgesprekken CvB
- Evaluatiegesprekken met DVO en GMR

Bedrijfsvoering

- Project NewBase – ICT-infrastructuur
- Managementletter 2014
- Jaarverantwoording en accountantsverslag LVO 2014

- Evaluatie beleggingsstrategie
- Tussentijdse investeringsvoorstellen
- Risicomanagement en financiële sturing (workshop)
- Overdracht locatie Tongerseweg 135 Maastricht aan de gemeente
- Investeringsaanvraag unilocatie Sophianum Gulpen
- Planning en controlcyclus bedrijfsvoering 2016
- Begroting 2016 en meerjarenraming 2017-2019
- Nieuwe LVO Intranet

5 Samenstelling bestuur en directie

5.1 Raad van Toezicht

Hieronder vindt u een overzicht van de leden van de Raad van Toezicht inclusief hun hoofd- en nevenfuncties *

*Bezoldigde functies zijn gemarkeerd met B, onbezoldigde functies zijn gemarkeerd met O

Dhr. prof. dr. H. (Hein) Schreuder, voorzitter (vanaf 15 december 2008, 2e termijn)

- Hoofdfunctie:
 - Directeur, Schreuder Advisory Services, Maastricht (B)
- Nevenfuncties:
 - Voorzitter Raad van Commissarissen Ecorys, Rotterdam (B)
 - Lid Raad van Bestuur en Associate Professor, Vlerick Business School, Leuven/ Gent (O)
 - Bestuurslid/penningmeester NVVE, Amsterdam (O)

Dhr. dr. J.J. (Jan) Schrijen, vice-voorzitter (vanaf 1 januari 2012, 1e termijn)

- Hoofdfunctie:
 - Voorzitter Waterschap Roer en Overmaas (B)
- Nevenfuncties:
 - Voorzitter Raad van Commissarissen MTB (tot 1 maart 2016) (B)
 - Voorzitter Stichting Studiekring Verbindend Leiderschap (O)
 - Voorzitter Bestuur Stichting Sociëteit Philharmonie Sittard (O)
 - Lid jury toekenning Pro Team Limburg Award (O)
 - Kamerheer van Zijne Majesteit de Koning in Limburg (O)

Mw. mr. C. (Lia) Bode, lid (vanaf 16 september 2013, 1e termijn)

- Hoofdfunctie:
 - Directeur-groootaandeelhouder Bode & Partners (B)
- Nevenfuncties:
 - Lid Raad van Toezicht Arcus College (B)

Dhr. prof. dr. G.M.J. (Gerard) Bos, lid (vanaf 16 september 2013, 1e termijn)

- Hoofdfunctie:
 - Internist Maastricht UMC+ (B)
- Nevenfuncties:
 - Voorzitter beleidsadviesgroep Kankeronderzoekfonds Limburg (O)
 - CEO CiMaas (B)

Mw. A.A.G.A.M. (Anita) Janssen, lid (vanaf 21 september 2009, 2e termijn)

- Hoofdfunctie:
 - Directeur Stichting Toon Hermans Huis Roermond (B)
- Nevenfuncties:
 - Voorzitter Bezwarencommissie Reorganisatie, Zuidzorg (B)
 - Lid Begeleidingscommissie Sociaal Plan, MEE Zuidoost Brabant (B)
 - Lid Interne Bezwarencommissie FWG, De Meent Groep (B)

Het rooster van aftreden van de leden van de Raad van Toezicht is als volgt:

Naam	Datum aantreden Stichting LVO	Datum aftreden/ herverkiezing	Herziene datum/aftreden herverkiezing
Dhr. prof. dr. H. Schreuder (voorzitter) - conform artikel 10 lid 5 van de statuten, ook lid RvT op voordracht van de gemeenten met openbare LVO scholen (Maastricht en Heerlen)	15-12-2008	15-12-2012 Herbenoeming In RvT-vergadering van 7 februari 2013 definitief herbenoemd voor een nieuwe periode.	15-12-2016 Niet herkiesbaar conform artikel 12 lid 4 van de statuten.
Mw. A.A.G.A.M. Janssen	21-09-2009	21-09-2013 Herbenoemd in besloten RvT van 17 juni 2013	21 september 2017 Niet herkiesbaar conform artikel 12 lid 4 van de statuten.
Dhr. dr. J. J. Schrijen (vice-voorzitter) - conform artikel 9 lid 8 van de statuten, ook lid RvT dat het bijzonder vertrouwen geniet van de Bisschop van Roermond	01-01-2012	01-01-2016 Herbenoemd in de besloten RvT-vergadering van 14 december 2015 In de besloten RvT-vergadering van 14 december 2015 benoemd tot voorzitter m.i.v. 01 januari 2017	01-01-2020 Niet herkiesbaar conform artikel 9 lid 9 van de statuten.
Dhr. prof. dr. G.M.J. Bos - conform artikel 10 lid 5 van de statuten, ook lid RvT op voordracht van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad	16-09-2013	16-09-2017	16 september 2017 Eénmaal herkiesbaar conform artikel 12 lid 4 van de statuten.
Mw. mr. C. Bode	16-09-2013	16-09-2017	16 september 2017 Eénmaal herkiesbaar conform artikel 12 lid 4 van de statuten.

5.2 College van Bestuur

Dhr. drs. A. Postema, voorzitter

Nevenfuncties:

- Lid Eerste Kamer der Staten-Generaal (B)
- Lid Algemeen Bestuur Limburgse Werkgevers Vereniging (O)
- Voorzitter Raad van Commissarissen Chemelot Ventures B.V. (B)
- Voorzitter Fonds Sjeng Tans (O)

Dhr. drs. R.K.M. Bonekamp, lid

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Stichting Peuterspeelzaalwerk Heerlen (O)
- Lid Raad van Toezicht Stichting Peuterspeelzaalwerk Voerendaal (O)

Het College van Bestuur besteedt periodiek – als regel eens in de zes weken – aandacht aan zijn eigen functioneren. Dit betreft een appreciatie van de effectiviteit van het eigen functioneren, van het draagvlak en vertrouwen binnen de organisatie en van de relatie met de leden van de centrale directies, de medezeggenschap en de Raad van Toezicht. Tijdens deze bijeenkomsten is er ruimte voor collegiale feedback.

5.3 Centrale Directie

Mw. H.C. van Wijk MPM, voorzitter Centrale Directie Het Bouwens (tot 1 mei 2015)

Dhr. drs. J.P.T. Bierman, voorzitter Centrale Directie Dendron College (tot 1 mei 2015)

Dhr. R.J. Lutken Msc., lid Centrale Directie Dendron College (tot 1 februari 2015)

Dhr. L. de Veen, voorzitter Centrale Directie Raayland College (tot 1 mei 2015)

Dhr. ir. A. Molenaars, lid Centrale Directie Raayland College (tot 1 mei 2015)

Mw. H.C. van Wijk, voorzitter Centrale Directie LVO Noord (vanaf 1 mei 2015)

Dhr. drs. J.P.T. Bierman, lid Centrale Directie LVO Noord (vanaf 1 mei tot 1 augustus 2015)

Dhr. J.H.F. Vossen, lid Centrale Directie LVO Noord (vanaf 1 augustus 2015)

Mw. M.A.E. van Wegberg, voorzitter Centrale Directie LVO Weert

Dhr. J.A.I.M. Hausmans, lid Centrale Directie LVO Weert

Dhr. drs. G.J.H. Beckers, voorzitter Centrale Directie LVO Westelijke Mijnstreek

Dhr. R.W.M. Janssen, lid Centrale Directie LVO Westelijke Mijnstreek

Dhr. F.J.G.M. Schings, voorzitter Centrale Directie LVO Parkstad

Dhr. drs. C. van Hilten, lid Centrale Directie LVO Parkstad

Dhr. drs. ing. P.M.C.E. Limpens, voorzitter Centrale Directie LVO Maastricht

Mw. drs. J. Lamoré-Meijer, lid Centrale Directie LVO Maastricht

Dhr. mr. P.J. Groos, voorzitter Centrale Directie LVO Heuvelland

Dhr. A.A.H. Meij, lid Centrale Directie LVO Heuvelland

Mw. mr. M.W.H. Feijt-Heijenrath, directeur Bestuursbureau

Jaarrekening 2015

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

A.1.1 Balans per 31 december 2015 (na voorstel resultaatverdeling)

	2015		2014	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Vaste activa				
1.2 Materiële vaste activa	70.247.669		69.753.560	
1.3 Financiële vaste activa	<u>8.492.979</u>		<u>9.127.293</u>	
		78.740.648		78.880.853
Vlottende Activa				
1.4 Voorraden	-		-	
1.5 Vorderingen	7.055.695		8.036.750	
1.6 Effecten	-		-	
1.7 Liquide middelen	<u>50.636.653</u>		<u>56.576.380</u>	
		57.692.348		64.613.130
Totaal activa		<u><u>136.432.996</u></u>		<u><u>143.493.983</u></u>
Eigen vermogen				
2.1 Eigen vermogen	67.160.695		73.514.536	
Minderheidsbelang derden	<u>-</u>		<u>-</u>	
		67.160.695		73.514.536
2.2 Voorzieningen		17.477.678		18.155.832
2.3 Langlopende schulden		6.408.624		6.480.964
2.4 Kortlopende schulden		45.385.999		45.342.651
Totaal passiva		<u><u>136.432.996</u></u>		<u><u>143.493.983</u></u>

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2015

	2015 EUR	Begroting 2015 EUR	2014 EUR	
Baten				
3.1	Rijksbijdragen	217.388.558	212.464.855	212.848.962
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.838.642	2.570.687	2.177.475
3.3	College-, cursus-, les- en examengelden	-	-	-
3.4	Baten werk in opdracht van derden	-	-	-
3.5	Overige baten	9.564.106	7.552.261	8.262.737
	Totaal baten	<u>228.791.307</u>	<u>222.587.803</u>	<u>223.289.174</u>
Lasten				
4.1	Personeelslasten	194.457.332	190.917.892	185.433.667
4.2	Afschrijvingen	7.265.370	7.907.485	6.174.258
4.3	Huisvestingslasten	11.450.706	12.210.000	12.949.980
4.4	Overige lasten	22.047.199	21.436.480	21.031.625
	Totaal lasten	<u>235.220.607</u>	<u>232.471.857</u>	<u>225.589.530</u>
	Saldo baten en lasten	<u>6.429.300-</u>	<u>9.884.054-</u>	<u>2.300.356-</u>
5	Financiële baten en lasten	75.459	43.600	58.061
	Resultaat	<u>6.353.841-</u>	<u>9.840.454-</u>	<u>2.242.295-</u>
	Nettoresultaat	<u>6.353.841-</u>	<u>9.840.454-</u>	<u>2.242.295-</u>

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

A.1.3 Kasstroomoverzicht over 2015

	2015 €	2014 €
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	6.429.300-	2.300.356-
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	6.456.500	6.109.733
- effecten stelswijziging voorraden	-	1.681.370
- mutaties voorzieningen	678.153-	348.924
	<u>5.778.347</u>	<u>8.140.027</u>
Veranderingen in vlottende middelen		
- voorraden	-	-
- vorderingen	981.055	504.589-
- schulden	43.348	4.146.211
	<u>1.024.403</u>	<u>3.641.622</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>373.450</u>	<u>9.481.292</u>
Financiële baten	569.240	530.968
Financiële lasten	493.781-	472.907-
	<u>75.459</u>	<u>58.061</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>448.909</u>	<u>9.539.353</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	9.411.176-	11.403.897-
Desinvesteringen in materiële vaste activa	2.460.566	2.891.886
(Des)Investerings in financiële vaste activa en effecten	634.314	442.059
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>6.316.295-</u>	<u>8.069.952-</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing leningen	68.583-	65.020-
Mutatie kortlopende aflossing leningen	3.758-	3.563-
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>72.341-</u>	<u>68.583-</u>
Mutatie liquide middelen	<u>5.939.727-</u>	<u>1.400.818</u>
Beginstand liquide middelen	56.576.380	55.175.562
Mutatie liquide middelen	<u>5.939.727-</u>	<u>1.400.818</u>
Eindstand liquide middelen	<u>50.636.653</u>	<u>56.576.380</u>

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

A.1.4 Toelichting behorende tot de balans

Grondslagen voor de jaarrekening

Algemeen

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs, Samenwerkingsbestuur voor bijzonder en openbaar onderwijs (verkorte naam: Stichting LVO) met de statutaire zetel te Sittard, kantoorhoudende Mercator 1, 6130 KW Sittard heeft zonder winst oogmerk ten doel de behartiging en de bevordering van het voortgezet onderwijs.

In de jaarrekening zijn de volgende organisatie-eenheden opgenomen:

Brinnr.	Naam school		
01GL	Sophianum Scholengemeenschap	te Gulpen	
02DF	Grotius College	te Heerlen	
02ZR	Bisschoppelijk College Cranendonck	te Weert	
05FJ	Emma College	te Brunssum	
16SL	Sint Janscollege	te Hoensbroek	
18DD	Philips Van Horne Scholengemeenschap	te Weert	
18DO	Romboutscollege	te Brunssum	
19PV	Graaf Huyn College	te Geleen	
20IS	Stella Maris College	te Meerssen/Valkenburg	
20KA	Scholengemeenschap Groenewald	te Stein	
20LL	Bouwens Van Der Boijecollege	te Helden - Panningen	
25FY	Raayland College	te Venray	
25GF	Dendron College	te Horst	
26HL	Praktijkschool Terra Nigra	te Maastricht	
27VG	Porta Mosana College	te Maastricht	
27ZH	Sint-Maartenscollege	te Maastricht	
27ZJ	Bonnefantien College	te Maastricht	
	Bestuursbureau LVO	te Sittard	
	Servicepunt gemeenschap van scholen Maastricht	te Maastricht	
	Het Kwadrant	te Weert	1)
	Orthopedagogisch Didactisch Centrum (OPDC)	te Maastricht	2)

ad 1) Het Kwadrant te Weert is een zelfstandig functionerende dislocatie te Weert waar onderwijs wordt verzorgd voor de bovenbouw van het vmbo en het leerweg ondersteunend onderwijs te Weert. De bekostiging van deze vestiging loopt via de hoofdlocaties in Weert, onder de brinnummers 02ZR en 18DD. De subsidie wordt overgeheveld op basis van het aantal leerlingen die op Het Kwadrant les krijgt.

ad 2) Het OPDC te Maastricht is een Centrum voor Leerlingzorg en verzorgt thans onderwijs voor leerlingen van de per 1 augustus 2003 gefuseerde VSO St. Michaëlschool (04AQ) met het Stella Maris College (20IS). Daarnaast verleent het OPDC speciale zorg aan leerlingen die op reguliere scholen in de regio Maastricht onderwijs volgen en op specifieke onderdelen nadere zorg behoeven.

Aan de bovengenoemde scholen is een aantal steunstichtingen e.d. verbonden. Geen van deze instanties is een deelneming in de zin van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

Stelselwijziging

In dit verslagjaar is een wijziging doorgevoerd in verband met de verslaggeving en de presentatie rondom de voorraad schoolboeken die is opgenomen onder de vlottende activa. Deze aanpassing heeft geleid tot aanpassing in de vermogenspositie van de Stichting.

Vlottende activa: voorraden

Deze stelselwijziging is gedaan vanwege de ontwikkelingen en tendens naar digitale leermiddelen die hun weerslag vinden in de exploitatielasten.

Effecten herziening

Als gevolg van de stelselwijziging voor de vlottende activa zijn de volgende posten gewijzigd ten aanzien van de definitieve jaarrekening 2014:

	<u>2014</u>
Eigen vermogen per 1 januari 2014	79.402.239
Effect stelselwijziging 2014	<u>3.645.408-</u>
Herrekend eigen vermogen per 1 januari 2014	75.756.831
Herrekend resultaat boekjaar	<u>2.242.295-</u>
Herrekend eigen vermogen per 31 december 2014	<u><u>73.514.536</u></u>

De invloed van de stelselwijziging op het beginvermogen kan als volgt worden uitgesplitst:

Correctie voorraad boeken per 1-1-2014	5.454.581-
Correctie vorderingen (overlopende activa 2014/2015) ultimo 2014	<u>1.809.173</u>
	<u><u>3.645.408-</u></u>

Resultaat boekjaar:

Voor stelselwijziging	2.242.295-
Effect stelselwijziging	<u>-</u>
Resultaat boekjaar na stelselwijziging	<u><u>2.242.295-</u></u>

De effecten van de herziening, zoals hierboven weergegeven, zijn met terugwerkende kracht in het beginvermogen per 1 januari 2014 verwerkt.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek, de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen en de Beleidsregels toepassing WNT, waaronder het Controleprotocol WNT.

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kostprijs. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herziningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van door derden betaalde bijdragen. Afschrijvingen worden lineair berekend over de netto verkrijgingsprijs op basis van de economische levensduur. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zien er als volgt uit:

	Afschrijvings-	
	duur	percentage
<i>Gebouwen en terreinen</i>		
Nieuwbouw	40 jaar	2,5
Verbouwingen	lineair over resterende levensduur verbouwde schoolgebouw	
Terreinen	0 jaar	0
<i>Inventarissen</i>		
Meubilair	5-15 jaar	6,67 - 20
Audiovisuele hulpmiddelen	4-8 jaar	12,5 - 25
Hard- en software	3-10 jaar	10 - 33,33
Kantoorinventaris	10 jaar	10
Muziekinstrumenten	5-25 jaar	4 - 20
Machines en installaties	5-15 jaar	6,67 - 20

Bij de investeringen geldt een activeringsgrens aan van € 450 per individueel actief.

Gebouwen en terreinen zijn onder te verdelen naar gebouwen en terreinen waarvoor LVO zowel juridische als economische eigenaar is respectievelijk alleen juridische eigenaar. Voor deze laatste is dan de betreffende gemeente de economische eigenaar. Wel heeft LVO voor alle gebouwen en terreinen die zij gebruikt een volledige onderhoudsverplichting.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden), als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan.

Primaire financiële instrumenten

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten)

De stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardervermindingsverliezen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardervermindingsverliezen

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reservers, de bestemmingsreservers en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het bestuur. Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve.

Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. Voorts wordt er indien van toepassing binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt naar publieke en private middelen.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt;
- en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen, hetzij tegen de contante waarde van de verwachte uitgaven.

De volgende voorzieningen zijn getroffen:

Personeel:	- Spaarverlof VO
	- Kosten arbeidsjubilea
	- Sociaal plan OOP 2013-2016
	- WW-uitkeringen
	- Leeftijdsbewust Personeelsbeleid (LPB)
Overige:	- Groot onderhoud

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

De voorziening Spaarverlof VO wordt gevormd ter egalisatie van kosten van toekomstige verplichtingen uit hoofde van het op te nemen spaarverlof. De voorziening is mede gevormd aan de hand van de daarvoor in de CAO-VO vastgestelde tarieven per gespaard uur.

De voorziening kosten arbeidsjubilea is gevormd ter dekking van toekomstige uitkeringen van 25- en 40-jarige arbeidsjubilea. De hoogte van de voorziening is de contante waarde (rekenrente 4%) van de toekomstige verplichtingen uit hoofde van jubileumuitkeringen.

Conform het fiscaal toegestaan, ontvangt elke medewerker bij het 25- resp. 40-jarige ambtsjubileum - zijnde het aantal dienstjaren als ambtenaar - een halve respectievelijk een hele maand brutoloon netto. Voor de bepaling van de toekomstige verplichting wordt een algemene loonindex gehanteerd van 2% per jaar. Voor het 25- respectievelijk 40-jarige dienstjubileum - zijnde het aantal jaren in dienst van Stichting LVO- wordt een nominaal brutobedrag betaald van € 250 respectievelijk € 500. Deze bedragen zijn niet geïndexeerd.

De voorziening Sociaal plan OOP 2013-2016 is gevormd ter dekking van de kosten van het in 2013 binnen de Stichting LVO goedgekeurd sociaal plan voor onderwijs ondersteunend personeel (OOP).

De voorziening LPB wordt gevormd ter egalisatie van kosten van toekomstige verplichtingen uit hoofde van het op te nemen Leeftijdsbewust Personeelsbeleid. De voorziening is mede gevormd aan de hand van de daarvoor in de CAO-VO vastgestelde uren.

De voorziening kosten WW-uitkeringen wordt gevormd ter dekking voor de toekomstige WW-verplichtingen die voor (eigen) rekening komen van Stichting LVO.

De voorziening voor groot onderhoud is gevormd ter egalisatie van de kosten van onderhoud van gebouwen en installaties. De onderhoudsverplichting wordt bepaald op basis van actuele Meerjarenonderhoudsplannen (MOP), waarin alle onderhouds- en vervangingsaspecten in aanmerking worden genomen. De lineaire opbouw van de voorziening houdt rekening met de onderhoudsintervallen van de onderscheiden groot onderhoudscomponenten, waarbij de ongeïndexeerde nominale kosten van de groot onderhoudswerkzaamheden als basis dienen.

Kortlopende schulden

Opgenomen schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoordeelde OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoordeelde OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoordeelde OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

Personeelsbeloningen/pensioenen

Stichting LVO heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling

Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Stichting LVO.

De verplichtingen welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Naar de stand van ultimo december 2015 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 88,2% (bron; website www.abp.nl, d.d. 29-02-2016).

De beleidsdekkingsgraad bedraagt in 2015 97,3%. Stichting LVO heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting LVO heeft daarom alleen de verschuldigde premie tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease.

Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm

Financiële leases

De stichting is geen financiële leasecontracten aangegaan

Operationele leases

Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Eventuele kasstromen in buitenlandse valuta's zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de werkelijk betaalde omrekenkoersen.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

1.2 Materiële vaste activa

	1.2.1	1.2.2	1.2.4	
	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	In uitvoering en voortuit- betalingen	TOTAAL
	EUR	EUR	EUR	EUR
Aanschafprijs 1 januari 2015	73.130.639	39.161.143	1.694.803	113.986.585
Cumulatieve afschrijvingen 1 januari 2015	20.702.073	23.530.952	-	44.233.025
Boekwaarde 1 januari 2015	52.428.566	15.630.191	1.694.803	69.753.560
Investerings 2015	3.231.106	5.526.905	653.165	9.411.176
Desinvesteringen 2015- aanschafprijs	698.448-	111.172-	1.650.946-	2.460.566-
Desinvesteringen 2015- afschrijvingen	698.448	110.422	-	808.870
Afschrijvingen 2015	2.756.749-	4.508.620-	-	7.265.370-
Aanschafprijs 31 december 2015	75.663.297	44.576.876	697.021	120.937.194
Cumulatieve afschrijvingen 31 december 2015	22.760.375	27.929.150	-	50.689.525
Boekwaarde 31 december 2015	52.902.922	16.647.726	697.021	70.247.669

LVO is juridische eigenaar van gebouwen en terreinen. De gemeentes waarin de gebouwen gelokaliseerd zijn, zijn de economische eigenaren. De investeringen in de gebouwen zijn veelal grotendeels gefinancierd door de gemeentes. De in de balans opgenomen verkrijgingsprijs betreft dus alleen de bijdrage van LVO in de totale investeringen.

De doorgedecentraliseerde gebouwen van het Raayland College vormen een uitzondering.

Hiervan is LVO zowel juridische als economische eigenaar. De boekwaarde ultimo jaar bedraagt € 12,7 miljoen; de WOZ-waarde bedraagt € 20,3 miljoen.

De uitgaven onder de materiële vaste activa in uitvoering hebben onder ander betrekking op: Vernieuwing ICT-apparatuur in verband met invoering New Base.

1.3 Financiële vaste activa

	1.3.7	
	Overig	
	EUR	
Boekwaarde 1 januari 2015	9.127.293	
Investerings/Verstrekkingen	-	
Desinvesteringen/Aflossingen	634.314-	
Boekwaarde 31 december 2015	8.492.979	
toel. 1.3.7 Dit betreft:	2015	2014
	EUR	EUR
Gemeenten inzake investeringsbijdragen gebouwen	5.997.026	6.105.404
Vordering UWCM	2.495.953	3.021.889
	8.492.979	9.127.293

Gemeenten

Als gevolg van de waarderingsgrondslag van de 'Gebouwen en terreinen' betreft dit langlopende vorderingen op de gemeenten. Tegenover deze vorderingen staan de langlopende schulden die zijn afgesloten voor de (mede)financiering van de betreffende gebouwen. De van de gemeentes ontvangen jaarlijkse huisvestingvergoedingen worden gedeeltelijk gebruikt ter financiering van de periodieke aflossingen. Over deze vordering wordt geen rente ontvangen.

UWCM

Vanaf 2010 wordt de opleiding voor internationale leerlingen niet langer verstrekt door Stichting LVO doch door het United World College Maastricht (UWCM). Loonkosten en subsidieontvangsten ter zake het voortgezet onderwijs worden echter structureel betaald door respectievelijk ontvangen bij Stichting LVO. Aangezien de loonkosten hoger uitvallen dan de subsidieontvangsten resulteert een vordering in rekening courant ultimo jaar. Afloop op deze vordering geschiedt doordat hogere subsidiebaten worden verkregen als gevolg van een stijgende leerlingaantal, terwijl de loonkosten nagenoeg ongewijzigd blijven. Over deze vordering wordt geen rente ontvangen.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

1.4 Voorraden

2015
EUR 2014
EUR

1.4.1 Schoolboeken

- -

toel. 1.4.1 LVO heeft in de jaarrekening 2015 stelselwijziging toegepast waardoor de schoolboeken via exploitatie worden verantwoord.

1.5 Vorderingen

	2015		2014	
	EUR	EUR	EUR	EUR
1.5.1 Debiteuren		1.450.563		1.703.115
1.5.2 Ministerie OCW		-		-
1.5.6 Overige overheden		187.134		718.780
1.5.7 Totaal overige vorderingen		1.095.174		1.442.112
1.5.8 - Vooruitbetaalde kosten	4.429.295		4.323.690	
- Overige	35.322		5.851	
Totaal overlopende activa		4.464.617		4.329.541
1.5.9 Voorzieningen wegens oninbaarheid		141.792-		156.799-
		<u>7.055.695</u>		<u>8.036.750</u>

Er zijn geen vorderingen opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

toel. 1.5.9 Het verloop van de voorzieningen wegens oninbaarheid is als volgt:

	2015	2014
	EUR	EUR
Stand per 1 januari	156.799	249.263
Onttrekking	155.016-	168.689-
Dotatie	140.009	76.225
Stand per 31 december	<u>141.792</u>	<u>156.799</u>

1.7 Liquide middelen

2015
EUR 2014
EUR

1.7.1 Kasmiddelen	31.805	35.359
1.7.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	6.796.789	4.545.590
1.7.3 Deposito's/spaarrekeningen	43.808.059	51.766.852
1.7.4 Kruisposten	0-	228.579
	<u>50.636.653</u>	<u>56.576.380</u>

Deze middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 1 januari 2015	Overige mutaties	Resultaat- bestemming 2015 EUR	Stand per 31 december 2015 EUR
2.1.1 Algemene reserve	39.790.141	25.404.436-	7.390	14.393.094
2.1.2a Bestemmingsreserve (publiek)	2.148.325	1.000.000	1.702.441-	1.445.884
2.1.2b Bestemmingsreserve (publiek)	2.420.616	2.420.616-	-	-
2.1.2c Bestemmingsreserve (publiek)	13.136.352	12.900.000-	101.849-	134.503
2.1.2d Bestemmingsreserve (publiek)	11.600.272	9.920.710-	1.679.562-	-
2.1.2e Bestemmingsreserve (publiek)	3.839.800	1.277.889	476.805-	4.640.884
2.1.2f Bestemmingsreserve (publiek)	-	21.346.873	5.354.473-	15.992.400
2.1.2g Bestemmingsreserve (publiek)	-	20.250.000	-	20.250.000
2.1.2h Bestemmingsreserve (publiek)	-	4.685.000	-	4.685.000
2.1.2i Bestemmingsreserve (publiek)	-	2.086.000	-	2.086.000
2.1.2j Bestemmingsreserve (publiek)	-	-	2.975.700	2.975.700
2.1.5 Bestemmingsfonds (privaat)	579.030	-	21.800-	557.230
	<u>73.514.536</u>	<u>-</u>	<u>6.353.841-</u>	<u>67.160.695</u>

- toel 2.1.2a Deze reserve heeft betrekking op lopende (vernieuwings)projecten waarvan nog een deel van de uitgaven in de toekomst gemaakt zullen worden. De projecten die onderhanden zijn hebben onder andere betrekking op elektronische leeromgeving, science lyceum, begaafheids profielscholen en ontwikkeling onderwijs HAVO / VWO.
- toel 2.1.2b Dit betreft de afwikkeling danwel herrubricering van de calculatorische stand personele voorziening.
- toel 2.1.2c Deze reserve heeft betrekking op het flankerend beleid.
- toel 2.1.2d De verwachte ontwikkeling van het leerlingenaantal zal leiden tot een heroriëntatie van het onderwijsaanbod op de diverse locaties in de regio's van de Stichting LVO. Deze bestemmingsreserve is gebruikt om vorm te geven aan de genoemde heroriëntatie en de daarvoor noodzakelijk door te voeren transities en samenhangende materiële kosten.
- toel 2.1.2e Deze reserve betreft het saldo resultaten 2013 van de scholen die zal worden gebruikt voor hun individuele doelen.
- toel 2.1.2f Deze reserve is bestemd voor de uitvoering van het programma Investeren in Ontwikkeling van Onderwijs. Binnen dit project ligt de focus op leren, ontwikkelen en innoveren. Het programma is gestart in 2014 en zal worden afgerond in 2018.
- toel 2.1.2g Dit betreft de kwantificering van geïdentificeerde risico's uit hoofde van het risicomanagement dat in 2015 is uitgevoerd.
- toel 2.1.2h Deze reserve betreft specifieke aanpassingen die zijn benoemd voor afzonderlijke gebouwen.
- toel 2.1.2i Deze reserve is gevormd ter dekking van mogelijke aanspraken die gemeenten kunnen maken voor de overdracht van gebouwen in geval van afstoting.
- toel 2.1.2j Deze reserve heeft betrekking op de Buma gelden die bestemd zijn voor de uitvoering van de strategische huisvestingsvisie
- toel 2.1.5 Per 1 augustus 2007 heeft LVO de activiteiten van de Stichting Raayland College Eigen Middelen overgenomen. Hierbij zijn alle activa en passiva overgenomen. Ten aanzien van het eigen vermogen (€ 722.660) is bedongen dat LVO deze gelden als een geoormerkte reserve ten behoeve van het Raayland College in de balans moet opnemen. Ultimo 2015 bedraagt het saldo € 465.343
- Per 1 augustus 2008 heeft LVO de activiteiten van de Stichting Schoolfonds Bouwens van der Boijecollege overgenomen. Hierbij zijn alle activa en passiva overgenomen. Ten aanzien van het eigen vermogen (€ 423.483) is bedongen dat LVO dit alleen mag inzetten voor onderwijsactiviteiten van het Bouwens van der Boije College. Ultimo 2015 bedraagt het saldo € 91.887

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

2.2 Voorzieningen

	2.2.1 Personeels- voorzieningen EUR	2.2.3 Overige voorzieningen EUR	TOTAAL EUR
Stand per 1 januari 2015	7.321.612	10.834.219	18.155.832
Dotaties	2.149.656	1.334.700	3.484.356
Vrijval *)	644.773-	391.329-	1.036.102-
Onttrekkingen	1.185.417-	2.047.815-	3.233.232-
Rentedotatie	106.824		106.824
Overige mutaties	-	-	-
Stand per 31 december 2015	<u>7.747.902</u>	<u>9.729.776</u>	<u>17.477.678</u>
Kortlopende deel <1 jaar	1.526.000	2.594.756	4.120.756
Langlopende deel >1 jaar	6.221.902	7.135.020	13.356.922
	<u>7.747.902</u>	<u>9.729.776</u>	<u>17.477.678</u>

- *) De vrijval van de personeelsvoorziening heeft betrekking op de vrijval van sociaal plan. Er is sprake van vrijval door het vervallen van WW en BW-uitkeringen voor een bedrag van € 644.773
De vrijval van de overige voorziening heeft betrekking op de vrijval van de voorziening groot onderhoud.

toel 2.2.1 De personeelsvoorzieningen bestaan uit:

	Ultimo 2015 EUR	Kortlopend EUR
- ADV spaarverlof	1.656.523	95.000
- Kosten arbeidsjubilea	2.576.100	380.000
- Sociaal plan OOP 2013-2016	258.735	120.000
- Gespaard verlof LPB (50uur)	1.534.358	70.000
- Kosten WW-uitkeringen	1.722.186	861.000
	<u>7.747.902</u>	<u>1.526.000</u>

toel 2.2.3 Onder deze post is de voorziening groot onderhoud opgenomen ter egalisatie van de kosten van cyclisch, planmatig onderhoud van gebouwen en installaties.
Eind 2015 zijn de onderhoudsmeerjarenplanningen geactualiseerd.

2.3 Langlopende schulden

	2.3.3 Krediet- instellingen EUR
Stand per 1 januari 2015	6.480.964
Aangegane leningen 2015	-
Aflossingen 2015	68.583-
Mutatie kortlopend deel leningen	3.758-
Stand per 31 december 2015	<u>6.408.623</u>
Looptijd: > 1 jaar, <= 5 jaar	331.240
Looptijd: > 5 jaar	6.077.383
Rentevoet (gemiddeld)	5,43% (Geldt t/m het jaar 2028)

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

2.4 Kortlopende schulden

	2015		2014	
	EUR	EUR	EUR	EUR
2.4.1 Kredietinstellingen		72.341		68.583
2.4.3 Crediteuren		6.300.884		5.794.030
2.4.4 OCW/LNV		-		331.668
Loonheffing	6.262.890		5.843.906	
Omzetbelasting	501		16.806	
Premies sociale verzekeringen	<u>1.996.127</u>		<u>1.995.517</u>	
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen		8.259.518		7.856.229
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen		2.129.471		2.494.941
2.4.9 Overige kortlopende schulden		1.218.969		3.038.781
Vakantiegeld- en dagen	8.136.986		8.046.275	
Vooruitontvangen subsidies OCW geormerkt	3.650.803		3.920.470	
Vooruitontvangen subsidies OCW niet-geormerkt	12.004.817		10.560.674	
Vooruitontv. ouderbijdragen	1.895.010		2.377.349	
Overige	<u>1.717.199</u>		<u>853.650</u>	
2.4.10 Overlopende passiva		<u>27.404.816</u>		<u>25.758.419</u>
		<u>45.385.999</u>		<u>45.342.651</u>

Er zijn geen schulden opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

G1. Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)

Omschrijving	Toewijzing			Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum	Bedrag		uitgevoerd/afgerond	nog af te ronden
			EUR	EUR		
			EUR	EUR		
Lerarenbeurs	Diversen	2014/15	579.652	579.652	X	
Lerarenbeurs	Diversen	2015/16	1.115.747	1.115.747		X
Versterking samenwerking lerarenopleiding en scholen	592724-1 + 592733-1	2013	260.000	260.000	X	
Versterking samenwerking lerarenopleiding en scholen	592776-1 + 592798-1	2014	260.000	260.000		X
Versterking samenwerking lerarenopleiding en scholen	592855-1 + 592841-1	2015	260.000	260.000		X
Zij-instroom	472911-1 *	2012	38.000	38.000	X	
Zij-instroom	550497-1	2013	20.000	20.000		X
Zij-instroom	645538-1	2014	80.000	80.000		X
Zij-instroom	683366-1	2015	20.000	20.000	X	
Zomerschool	702197-1	2015	13.000	13.000		X
Zomerschool	702233-1	2015	45.400	45.500	X	
			2.691.799	2.691.899		

* Deze subsidie was per abuis in de jaarrekening van 2014 niet vermeld in het model G1, saldo ultimo 2013 was € 5.361,87, de besteding in de jaarrekening 2014 € 5.361,87, saldo ultimo 2014 is € 0

G2. Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b)

G2.A Aflopend ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing			Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum	Bedrag			
			EUR	EUR	EUR	
Bestrijding voortijdig schoolverlaten en regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC 38)	OND/ODB-2012/48478U	2013-15	5.404.500	5.404.500	5.404.500	-

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

G2.B Doorlopend ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing			saldo	Ontvangen t/m	Lasten in	Totale lasten	Saldo nog te besteden
	Kenmerk	Datum	Bedrag	1-1-2015	verslagjaar	verslagjaar	31-12-2015	ultimo verslagjaar
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Bestrijding voortijdig schoolverlaten en regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC 38) verlenging	OND/ODB-2015/16922 U	2015	1.800.000	-	1.000.000	-	58.228	941.772
Bestrijding voortijdig schoolverlaten en regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC 39)	OND/ODB-2012/48480U	2013-15	5.212.061	1.306.810	5.212.061	560.563	4.321.365	890.696
Bestrijding voortijdig schoolverlaten en regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC 39) verlenging	OND/ODB-2015/16923 U	2015	1.700.000	-	700.000	-	-	700.000
			8.712.061	1.306.810	6.912.061	560.563	4.379.593	2.532.468

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Claims

In 2015 is één claim (aansprakelijkstelling) tegen LVO ingediend. Hiervoor heeft LVO echter een verzekering afgesloten en onze verzekeraar heeft deze claim momenteel ook in behandeling. Afgezien van een mogelijk klein eigen risico, indien LVO aansprakelijk wordt geacht, zijn de financiële consequenties voor LVO derhalve beperkt.

Vordering OCW

Tegen de achtergrond van het in 2009 verschenen rapport van de Commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen (Commissie Don) en de aangekondigde bezuinigingen in de bekostiging van het onderwijs beraadde het college van bestuur zich over risico's en toekomstige ontwikkelingen. In dit licht is besloten om de 'fictieve' vordering op het ministerie van OCW niet langer in de balans op te nemen, maar te vermelden als 'niet uit de balans blijvende vordering'. De vordering ultimo 2015 zou € 12,8 miljoen hebben bedragen (ultimo 2014: € 12,5 miljoen).

Meerjarige financiële verplichtingen

Algemeen

Begin 2010 is een contract terzake de levering van lesmaterialen, inclusief eventuele handling, afgesloten. Het contract heeft een oorspronkelijke looptijd van 4 jaar en is 3x met 1 jaar verlengd (tot en met schooljaar 2016/2017). Met het contract is een jaarlijks bedrag gemoeid van circa € 5,0 miljoen. Begin 2013 zijn licentieovereenkomsten aangegaan voor ERP P en F met een contractduur van minimaal 5 kalenderjaren. De contractwaarde bedraagt jaarlijks circa € 1,0 miljoen. Maart 2009 is een contract afgesloten voor repro (kopieën en prints) met een looptijd tot eind 2018. De contractwaarde bedraagt jaarlijks gemiddeld € 1 miljoen. In voorgaande jaren zijn, via Europese aanbestedingstrajecten tot stand gekomen, doorlopende jaarcontracten afgesloten voor schoonmaak en verbruikstarieven gas/energie bij alle scholen. De betreffende contracten kunnen met inachtneming van een opzegtermijn van enkele maanden worden beëindigd. De jaarverplichting bedraagt respectievelijk circa € 2,5 miljoen en € 2,5 miljoen inzake afvalverwerking, mobiele telefonie en ICT-werkplekken zijn eveneens contracten afgesloten n.a.v. Europese aanbestedingstrajecten. Van het contract afvalverwerking is de eerste verlengingsoptie van 1 jaar genomen. Het contract mobiele telefonie verloopt per 1/4/2016, een nieuwe aanbesteding heeft reeds plaatsgevonden. De contracten ICT-werkplekken (3 percelen) zijn raamovereenkomsten waarop afgeroepen kan worden, er is geen afnameverplichting. Inzake regulier en preventief onderhoud zijn er per cluster 8 contracten afgesloten met een looptijd van 2 jaar met een optionele verlenging. Scholen sluiten afzonderlijk veelal doorlopende jaarcontracten af (b.v. huur van sportzalen etc.). De hiermee gemoeide bedragen zijn relatief gering.

Huur kantoorruimte

Het door de centrale organisatie afgesloten huurcontract voor kantoorruimte te Sittard is medio 2012 verlengd met een periode van 5 jaar (tot en met 30 juni 2017). De jaarlijkse huurlast bedraagt circa € 0,27 miljoen.

United World College Maastricht

De leden van de Coöperatieve Vereniging United World College Maastricht (de Cooperatie), waaronder Stichting LVO, zijn overeengekomen dat startverliezen van de Cooperatie ten laste van de ledenrekeningen mogen worden gebracht. Toekomstige positieve resultaten zullen worden toegevoegd aan de ledenrekeningen totdat de eerder verrekende verliezen gecompenseerd zijn. LVO verwerkt deze verrekening van positieve/negatieve resultaten niet in haar jaarrekening.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire Zetel	Code activiteiten
Stichting Steunfonds scholengemeenschap Don Bosco	Stichting	Sittard-Geleen	4 - Overig
Stichting Steunfonds Albert Schweitzer Scholengemeenschap	Stichting	Sittard-Geleen	4 - Overig
Stichting Steunfonds St.Anna	Stichting	Sittard-Geleen	4 - Overig
Stichting Boekenfonds Sint-Janscollege	Stichting	Heerlen	4 - Overig
Stichting Dendron College Eigen Middelen	Stichting	Horst	4 - Overig
Stichting Boekenfonds Emmacollege	Stichting	Heerlen	4 - Overig
Stichting Internationalisering Euro College	Stichting	Maastricht	4 - Overig
Stichting Steunfonds Bonnefantten College	Stichting	Maastricht	4 - Overig
Stichting Steunfonds inzake Boekenfonds Trichter College	Stichting	Maastricht	4 - Overig
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Parkstad e.o VO-31.06	Stichting	Heerlen	4 - Overig
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Maastricht e.o VO-31.05	Stichting	Maastricht	4 - Overig
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Westelijke Mijnstreek VO-31.04	Stichting	Sittard-Geleen	4 - Overig
Stichting Samenwerkingsverband VO Weert, Nederweert en Cranendonck	Stichting	Weert	4 - Overig
Stichting Beheer Centrale Dienst Samenwerkingsverband VO-SVO Noord-Limburg	Stichting	Venlo	4 - Overig

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

Financiële instrumenten

Algemeen

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstelt aan rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de stichting een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de stichting te beperken.

Kredietrisico

De stichting loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, overige vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico dat de onderneming loopt concentreert zich voornamelijk op de uitgegeven lening aan UWCM, debiteuren en overige vorderingen

Renterisico en kasstroomrisico

De stichting loopt renterisico over de rentedragende schulden. Voor de vast rentende leningen bestaat een reële waarde risico. De stichting gebruikt geen afgeleide instrumenten om het renterisico af te dekken.

Liquiditeitsrisico

De stichting bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet erop toe dat voor de stichting steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar is.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

A.1.5 Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

3.1 Rijksbijdragen

	2015 EUR	Begroot 2015 EUR	2014 EUR
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	205.773.335	201.466.112	202.142.632
Geormerkte OCW subsidies	2.241.204		968.366
Niet-geormerkte OCW subsidies	8.499.188		9.292.521
3.1.2 Overige subsidies OCW	10.740.391	9.834.243	10.260.887
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	874.831	1.164.500	445.444
	217.388.558	212.464.855	212.848.962

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	2015 EUR	Begroot 2015 EUR	2014 EUR
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies - overige	1.802.372	1.774.495	1.954.141
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	36.269	796.192	223.334
	1.838.642	2.570.687	2.177.475

3.5 Overige baten

	2015 EUR	Begroot 2015 EUR	2014 EUR
3.5.1 Verhuur onroerende zaken	191.108	193.840	192.546
3.5.2 Detachering personeel	964.743	350.438	599.396
3.5.4 Sponsoring	9.101	-	7.784
3.5.5 Ouderbijdragen	5.204.411	4.470.300	4.377.168
3.5.6 Opbrengst materialen/leermiddelen	2.102.209	1.547.400	2.034.881
3.5.6 Diverse personele opbrengsten	1.023.092	938.183	969.796
3.5.6 Omzet kantine-afdelingen	69.442	52.100	81.165
3.5.6 Overige	-	-	-
	9.564.106	7.552.261	8.262.737

4.1 Personeelslasten

	2015 EUR	Begroot 2015 EUR	2014 EUR
Brutolonen en salarissen	141.928.171		134.616.485
Sociale lasten	17.589.845		16.743.258
Pensioenpremies	18.336.835		20.542.293
4.1.1 Lonen en salarissen	177.854.851	177.650.000	171.902.036
Mutaties personele voorzieningen	1.134.760	948.400	1.748.296
Personeel niet in loondienst	4.994.281	1.737.700	2.746.515
Overig	11.549.495	11.185.692	10.168.486
4.1.2 Overige personele lasten	17.678.536	13.871.792	14.663.297
4.1.3 Af: Uitkeringen	1.076.055	603.900	1.131.666
	194.457.332	190.917.892	185.433.667

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

toel 4.1.1 De gemiddelde personele bezetting kan als volgt weergegeven:

	2015	2014
	FTE	FTE
Directie	130	131
Onderwijzend personeel	1.965	1.895
Onderwijs ondersteunend personeel	516	521
	<u>2.611</u>	<u>2.547</u>
Waarvan vervangers	107	103
Bezetting exclusief vervangers	2.504	2.444

4.2 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	2015	Begroot 2015	2014
	EUR	EUR	EUR
4.2.2 Materiële vaste activa	6.719.882	7.907.485	6.174.258
Bijzondere waardevermindering materiële vaste activa	545.487	-	-
	<u>7.265.370</u>	<u>7.907.485</u>	<u>6.174.258</u>

4.3 Huisvestingslasten

	2015	Begroot 2015	2014
	EUR	EUR	EUR
4.3.1 Huur	1.551.765	1.660.500	1.559.429
4.3.2 Verzekeringen	39.819	44.500	38.636
4.3.3 Onderhoud	2.223.423	2.058.000	2.186.598
4.3.4 Energie en water	2.648.967	3.021.700	2.969.113
4.3.5 Schoonmaakkosten	3.562.753	3.564.000	3.579.693
4.3.6 Heffingen	224.303	218.800	257.582
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening	1.334.700	851.700	1.527.199
4.3.7 Vrijval onderhoud inzake vervallen of verschuiven onderhoud	391.329-	-	648.777-
4.3.8 Overige	256.304	790.800	1.480.506
	<u>11.450.706</u>	<u>12.210.000</u>	<u>12.949.980</u>

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

4.4 Overige lasten

	2015	Begroot 2015	2014
	EUR	EUR	EUR
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	5.187.163	5.861.030	4.963.293
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	9.014.644	8.539.310	8.733.194
4.4.4.1 Activiteiten, e.d. leerlingen	4.674.128	4.280.900	4.355.636
4.4.4.2 Overige	3.171.264	2.755.240	2.979.501
Totaal	22.047.199	21.436.480	21.031.625

In de begroting 2015 was een totaalbedrag ad € 1 miljoen gereserveerd voor schooloverstijgende (onderwijsvernieuwende) projecten. De looptijd van deze projecten kan over de jaargrens heenlopen. Ter zake deze projecten, inclusief die welke overliepen uit het verleden, is in totaal circa € 1,7 miljoen uitgegeven in 2015. Deze uitgaven zijn toegerekend aan de betreffende kostensoorten terwijl in de begroting één bedrag is opgenomen bij de 'Overige lasten'.

De gerealiseerde kosten zijn als volgt verdeeld in de jaarrekening:

- 4.1 Personele lasten	1.328.703
- 4.2 Afschrijvingslasten	330.479
- 4.3 Huisvestingslasten	-
- 4.4 Overige lasten	43.258
	<u>1.702.441</u>

5 Financiële baten en lasten

	2015	Begroot 2015	2014
	EUR	EUR	EUR
5.1 Rentebaten	569.240	524.100	530.968
5.4 Overige opbrengsten financiële vaste activa	-	-	-
5.5 Rentelasten - dotatie voorzieningen	106.824-	79.300-	72.293-
5.5 Rentelasten - langlopende leningen	353.928-	354.100-	357.529-
5.5 Rentelasten - overige	33.029-	47.100-	43.085-
Totaal	75.459	43.600	58.061

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

A.1.10 Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van de accountant (exclusief BTW) zijn ten laste gebracht van Stichting LVO, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

	2015	2014
	EUR	EUR
Onderzoek van de jaarrekening	75.000	75.000
Andere controleopdrachten	10.000	56.461
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-
Andere niet controlediensten	-	-
	<u>85.000</u>	<u>131.461</u>

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

WNT-verantwoording 2015 Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs van toepassing zijnde regelgeving: het WNT-maximum voor het onderwijs.

Het bezoldigingsmaximum in 2015 voor Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs is € 178.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

<i>bedragen x € 1</i>	A. Postema	R.K.M. Bonekamp	H.A.L. van Hoof
Functie(s)	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	
Echte of fictieve dienstbetrekking?	ja	ja	
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Individueel WNT-maximum	178.000	178.000	n.v.t
Bezoldiging			
Beloning	149.319	143.252	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	16.176	15.904	-
Subtotaal	165.495	159.156	-
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	165.495	159.156	-
Motivering indien overschrijding:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2014			
Duur dienstverband in 2014	1/11 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 30/11
Omvang dienstverband 2014 (in fte)	1	1	1
Bezoldiging 2014			
Beloning	23.303	139.652	140.241
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	4.051	22.667	17.274
Totaal bezoldiging 2014	27.354	162.319	157.515
Individueel WNT-maximum 2014	30.741	184.448	169.077

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

Toezichthoudende topfunctionarissen

<i>bedragen x € 1</i>	H. Schreuder	A.A.G.A.M. Janssen	J.J.Schrijen	Mr. C. Bode	G.M.J. Bos
Functie(s)	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	26.700	17.800	17.800	17.800	17.800
Bezoldiging					
Beloning	10.500	7.000	7.000	7.000	7.000
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Subtotaal	<i>10.500</i>	<i>7.000</i>	<i>7.000</i>	<i>7.000</i>	<i>7.000</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-			-	-
Totaal bezoldiging	10.500	7.000	7.000	7.000	7.000
Motivering indien overschrijding:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2014					
Duur dienstverband in 2014	1/11 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging 2014					
Beloning	10.500	7.000	7.000	7.000	7.000
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2014	10.500	7.000	7.000	7.000	7.000
Individueel WNT-maximum 2014	13.834	9.222	9.222	9.222	9.222

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

In het verslagjaar zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2015 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen . Er zijn in 2015 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Overige gegevens 2015

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

C OVERIGE GEGEVENS

C1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in de jaarverantwoording 2015 opgenomen jaarrekening van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs te Sittard gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2 van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een

controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 393, lid 5 onder e en f van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Jaarverslag van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015 is opgesteld, en of de in artikel 392, lid 1 onder b tot en met h van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 391, lid 4 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Eindhoven, juni 2016

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. J.J. Zuidema RA

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2015

C2 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen significante gebeurtenissen voorgedaan na balansdatum.

C3 Voorstel bestemming van het resultaat

Het resultaat over 2015 bedraagt:

EUR

6.353.841- negatief

Het resultaat is als volgt verwerkt in de balans:

EUR

- Verrekening aan de algemene reserve	6.347.083-
- Mutatie bestemmingsreserve ten behoeve van gemeenschappelijke investeringsprojecten.	702.441-
- Onttrekking bestemmingsreserve kwaliteitsimpuls en evenwichtige leeftijdsopbouw	101.849-
- Mutatie bestemmingsreserve heroriëntatie onderwijsaanbod ivm leerlingenontwikkeling	1.679.562-
- Mutatie bestemmingsreserve individuele doelen van de clusters/scholen	476.805-
- Toevoeging bestemmingsreserve Buma gelden	2.975.700
- Onttrekking aan bestemmingsreserve (private gelden)	21.800-

6.353.841-

Vaststelling en ondertekening jaarverantwoording 2015

Vaststelling en ondertekening van de jaarverantwoording 2015

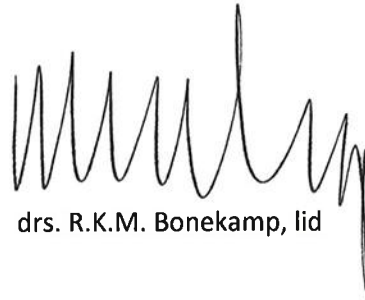
Ingevolge het bepaalde in artikel 15, lid 2, juncto lid 4, van de statuten van de Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs, heeft het College van Bestuur van de stichting in de vergadering van 18 mei 2016 het jaarverslag en de jaarrekening 2015 van de stichting voornoemd, vastgesteld.

Sittard, 18 mei 2016

Het College van Bestuur van de
Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs,

Drs. A. Postema, voorzitter

drs. R.K.M. Bonekamp, lid

Ingevolge het bepaalde in artikel 15, lid 4, van de statuten van de Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs, heeft de Raad van Toezicht van de stichting in de vergadering van 6 juni 2016 het jaarverslag en de jaarrekening 2015 van de stichting voornoemd, goedgekeurd.

Sittard, 6 juni 2016

De Raad van Toezicht van de
Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs

Prof. dr. H. Schreuder